Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

48 (7374) НЯДЗЕЛЯ 11 сакавіка 1945 г.

Цана 20 кап.

Войскі 2-га Беларускага фронта, развіваючы паспяховае наступленне на Данцыгскім напрамку, 10 сакавіка авалодалі важнымі вузламі чыгуначных і шасейных дарог—гарадамі Лаўенбург і Картузы.

Слава нашай доблеснай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 2-га Беларускага фронта
Маршалу Савецкага Саюза РАКАСОЎСКАМУ
Начальніку штаба фронта
Генерал-палкоўніку БАГАЛЮБАВУ

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне на Данцыгскім напрамку, сёння, 10 сакавіка, авалодалі важнымі вузламі чыгуначных і шасейных дарог—гарадамі ЛАЎЕНБУРГ і КАРТУЗЫ (Картхаўз).

У баях за авалоданне гарадамі ЛАЎЕНБУРГ і КАРТУЗЫ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта РАМАНОЎСКАГА, генерал-лейтэнанта ГРЫШЫНА, генерал-лейтэнанта ЛАГУНОВА, генерал-лейтэнанта ЛЯПІНА, генерал-маёра КІНОСЯНА, генерал-лейтэнанта МІКУЛЬСКАГА, генерал-лейтэнанта ТЭРЭНЦЬЕВА, генерал-маёра ЧУВАКОВА, генерал-маёра СУПРУНАВА, генерал-маёра КРАСНАШТАНАВА, генерал-маёра ЛЯЛІКІНА, генерал-маёра ХУДАЛАВА, генерал-маёра МАКАРАВА, генерал-маёра ГРЭБЕННІКА, палкоўніка ХРАМЦОВА, палкоўніка ВЕЛІЧКА, палкоўніка ГРЭБЕННІКІНА; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск ЧЭРНЯЎСКАГА, генерал-маёра танкавых войск ПАНФІЛАВА, генерал-маёра танкавых войск ПАНАВА, генерал-маёра танкавых войск ГУЛЬГІНА, палкоўніка ДРЫЛЕНОК, палкоўніка ЛЕЛЮХ, палкоўніка ПЕТРОВА, палкоўніка ЕГОРАВА, падпалкоўніка УРВАНАВА, падпалкоўніка КУЦ, падпалкоўніка РАЗАНЦАВА, падпалкоўніка НЕМКОВІЧА, падпалкоўніка ХАРЫТОНАВА, падпалкоўніка БАЛЫНОВА, падпалкоўніка СУМЕЙКА, падпалкоўніка НІКАЛЯЕЎСКАГА, падпалкоўніка ЛУК'ЯНЕЦ; артылерысты генерал-палкоўніка артылерыі САКОЛЬСКАГА, генерал-маёра артылерыі БЕЗРУК, генерал-маёра артылерыі РАЗІНЦАВА, палкоўніка КАЗНОВА, палкоўніка ЛЕОНАВА, палкоўніка КАРАЛЁВА, палкоўніка НЕМІРОЎСКАГА, палкоўніка КАЗЛОЎСКАГА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск БЛАГАСЛАВАВА, палкоўніка ТРАЦЬЯКОВА, палкоўніка ЛЯЛІКАВА, падпалкоўніка ДУБРАВІНА, палкоўніка ПЕТРОВА; сувязісты генерал-маёра войск сувязі БАРЗОВА, генерал-маёра войск сувязі НАВАРЧУКА, палкоўніка СЫЧОВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне гарадамі ЛАЎЕНБУРГ і КАРТУЗЫ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 10 сакавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га Беларускага фронта, авалодаўшым названымі гарадамі,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне гарадамі ЛАЎЕНБУРГ і КАРТУЗЫ.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН.

10 сакавіка 1945 года
№ 298

АРГАНІЗАВАНА СУСТРЭНЕМ НОВЫ ТОРФАСЕЗОН

Тарфяная прамысловасць займае адно з важнейшых месц у народнай гаспадарцы нашай рэспублікі. Вялікія тарфяныя масівы раскінуты па ўсёй тэрыторыі Савецкай Беларусі. Сотні тысяч тон каштоўнага паліва здабываліся да вайны на балотных абшарах краіны. Яно ішло на фабрыкі і заводы, на электрастанцыі, забяспечваючы іх бесперабойную работу. Вялікая армія тарфянікаў, узброеная выдатнай тэхнікай, працавала на гэтым адказным участку.

Зараз перад тарфянікамі вызваленай Беларусі стаіць асабліва адказная задача. Яны павінны ва ўсеўзброенні падрыхтавацца да новага сезона здабычы торфу. Разам з тым неабходна правесці вялікія аднаўленчыя работы па тарфапрадпрыемствах. Нямецка-фашысцкія захопнікі разбурылі тарфяныя заводы, а абсталяванне з іх вывезлі ў Германію.

У мінулым годзе праведзена ўжо значная работа па аднаўленню торфапрадпрыемстваў і арганізацыі здабычы торфу. Але праведзеныя мерапрыемствы далёка недастатковы і яшчэ не могуць забяспечыць усёўзрастаючых патрэб у торфе.

Падыходзіць пачатак тарфянога сезона. Ад таго, як кіраўнікі падрыхтаваліся да сезона, як яны забяспечылі тарфяную базу, як падрыхтавалі рабочыя кадры, будзе залежаць поспех усяго сезона. Гэтую задачу трэба вырашыць на ўсіх тарфяных участках рэспублікі і па-баявому рыхтавацца да сезона.

Паспяхова аднаўляецца буйнейшае торфапрадпрыемства рэспублікі—«Татарка», Асіповіцкага раёна. Тут дзякуючы намаганням калектыва адноўлены два важнейшыя цэхі, электрастанцыя, механічная майстэрня. Створаны добрыя бытавыя ўмовы для рабочых. Гэта дазволіць добра падрыхтавацца да торфасезона.

На прадпрыемстве «Дукора», Рудзенскага раёна, поўнасцю адрамантаваны частка гідраэлеватарных машын і ўвесь інвентар. З участкаў паспяхова вывозіцца паліва. План вывазкі за лютым месяц выкананы на 102 працэнты. Вырашаны пытанне жылля для рабочых, якія прыбудуць на сезон. Дырэктар прадпрыемства тав. Пагорскі правёў рамонт усіх жылых будынкаў.

На прадпрыемстве імені Орджанікідзе, Смалявіцкага раёна, адрамантаваны ўсе агрэгаты для здабычы экскаватарнага торфу, 8 трактароў, паравоз, матавоз, адноўлена электрастанцыя.

Дзейсную падрыхтоўку да торфасезона праводзіць Баранавіцкі абласны аддзел. На ўсіх тарфяных прадпрыемствах вобласці нарыхтаваны і адрамантаваны інвентар: разакі, тачкі, вілы, лапаты і г. д.

Але яшчэ не ўсюды па-бальшавіцку рыхтуюцца да новага торфасезона. У некаторых раёнах і абласцях яшчэ недаацэньваюць важнасць своечасовай падрыхтоўкі да гэтай важнейшай справы.

Не спяшаюцца з разгортваннем падрыхтоўчых работ кіраўнікі тарфяных прадпрыемстваў Полацкай вобласці. Тут яшчэ ўсё не прыступілі да рамонту інвентару. Аналагічнае становішча існуе і на тарфяным прадпрыемстве Сіроцінскага раёна, на тарфяных прадпрыемствах Бабруйскага раёна.

Асабліва важным у справе падрыхтоўкі да торфасезона з'яўляецца правільная арганізацыя прыёму рабочых. Неабходна, каб на кожным прадпрыемстве былі падрыхтаваны жылыя памяшканні, сталовыя. Трэба стварыць усе ўмовы для жыцця і культурнага адпачынку тарфянікаў. Неабходна своечасова завезці на прадпрыемствы харчаванне, забяспечыць тарфянікаў усім неабходным.

Тарфяны сезон у гэтым годзе павінен прайсці пад знакам выканання і перавыканання вытворчых планаў. Важным фактарам з'яўляецца механізацыя здабычы торфу. Трэба стварыць усім тарфянікам умовы для высокапрадукцыйнай працы, арганізаваць сацыялістычнае спаборніцтва.

Торфапрадпрыемствы ў гэтым годзе павінны даць краіне значна больш паліва, чым у мінулым. Наш абавязак — дапамагаць Чырвонай Арміі ў канчатковым разгроме ворага. Узорнай тарфяной кампаніяй мы дапаможам Чырвонай Арміі хутчэй дабіць нямецка-фашысцкага звера ў яго ўласнай звярынай бярлозе.

СХОД ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА ГОРАДА МІНСКА

9 сакавіка адбыўся сход партыйнага актыва горада Мінска. У прэзідыум схода аднадушна выбіраюцца тт. Панамарэнка, Кісялёў Н. В., Наталевіч, Аўхімовіч, Лявіцкі, Крупеня, Эйдзінаў, Шаўроў, Філімонаў, Бударын, Зімянін, Казлоў, Шэвалдзін, Кісялёў К. В., Бельчанка, Мачульскі, Бельскі, Глебаў, Баброў, Салаўёў, Жукаў, Золаў і Машкоў.

Пад бурныя, доўга несмаўкаемыя апладысменты сход выбірае ганаровы прэзідыум у саставе Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным.

Сход аднадушна зацвярджае наступны парадак дня: вынікі VI Пленума ЦК КП(б) Беларусі і задачы Мінскай партыйнай арганізацыі.

Старшынствуючы, таварыш Бельскі, прадастаўляе слова для даклада сакратару Мінскага абкома і гаркома КП(б)Б таварышу Казлову.

— VI Пленум ЦК КП(б)Б, — гаворыць дакладчык, — вызначыў канкрэтную праграму барацьбы партыйных арганізацый Беларусі за хутчэйшае аднаўленне народнай гаспадаркі і паляпшэнне партыйна-палітычнай і культурна-асветнай работы ў рэспубліцы.

Нямецка-фашысцкія захопнікі нанеслі велізарныя страты прамысловым прадпрыемствам, культурна-бытавым установам і жыллёваму фонду сталіцы Беларусі — Мінску. Перад партыйнымі арганізацыямі і ўсімі працоўнымі Мінска стаіць вялікая дзяржаўная задача — у самы кароткі тэрмін аднавіць прамысловасць, культурна-бытавыя ўстановы і жыллёвы фонд, стварыць нармальныя бытавыя ўмовы для жыхароў Мінска.

За час, які прайшоў з дня вызвалення Мінска ад гітлераўскіх захопнікаў, зроблена ўжо многае. Адноўлена 36 буйных і сярэдніх прамысловых прадпрыемстваў, 27 прамысловых арцелей, адноўлен вадаправод, працуюць электрастанцыі, адноўлены многія школы, працуюць тэатры, вышэйшыя навучальныя ўстановы. Але ўсё гэта з'яўляецца толькі пачаткам той вялікай работы, якую мы павінны зрабіць у максімальна кароткі тэрмін.

— Гарком, райкомы, пярвічныя партыйныя арганізацыі, Советы, гаспадарчыя арганізацыі, — прадаўжае дакладчык, — яшчэ не выкарысталі ўсіх магчымасцей для хутчэйшага аднаўлення горада. Асабліва марудна аднаўляецца энергетычная база. Некаторыя прамысловыя прадпрыемствы (фабрыка імені Тэльмана, завод «Ударнік», шчотачная фабрыка і іншыя) працуюць дрэнна. Спасылаючыся на розныя прычыны, кіраўнікі гэтых прадпрыемстваў імкнуцца ўтаіць сваё няўменне мабілізаваць калектывы рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў на павелічэнне выпуску гатовай прадукцыі. Выключна дрэнна працуе Белэнергаўпраўленне (упраўляючы тав. Радзін). Не гледзячы на вялікую дапамогу, аказаную абсталяваннем і будаўнічымі матэрыяламі, Белэнергаўпраўленне нездавальняюча аднаўляе электрастанцыі. У выніку многія прадпрыемствы Мінска не могуць выкарыстаць усё сваё абсталяванне для выканання вытворчай праграмы. Гэтым-жа тлумачыцца дрэнная работа вадаправода, зрыў тэрмінаў пуску трамвая.

Саюзны ўрад адпускае вялікія сродкі на аднаўленчыя работы ў сталіцы Беларусі ў 1945 годзе. Аднак гарадскія арганізацыі зусім нездавальняюча рыхтуюцца да будаўнічага сезона. Да гэтага часу не разгарнуліся работы ні на адным будаўнічым аб'екце. У горадзе не арганізаван выраб будаўнічых матэрыялаў. Дрэнна разгорнута работа па падрыхтоўцы будаўнічых кадраў.

Далей дакладчык падрабязна спыняецца на становішчы партыйна-палітычнай і культурна-асветнай работы ў горадзе.

— Гарадскі і раённыя камітэты партыі, — гаворыць тав. Казлоў, — недастаткова кіруюць работай па ідэйна-палітычнаму выхаванню кіруючых кадраў партыйных, савецкіх і гаспадарчых арганізацый. Пры райкомах партыі створаны раённыя партыйныя школы, але заняткі ў іх праходзяць нерэгулярна, наведванне надзвычай нізкае. Райкомы партыі і пярвічныя партыйныя арганізацыі не ажыццяўляюць кантролю за работай самастойна вывучаючых рэвалюцыйную тэорыю, не аказваюць ім неабходнай дапамогі.

У горадзе створаны 144 агіткалектывы, якія аб'ядноўваюць звыш 1.200 агітатараў. Аднак гарком і райкомы партыі не ажыццяўляюць патрэбнага кантролю за іх работай, не аказваюць ім неабходнай дапамогі. У выніку паасобныя агіткалектывы (станцыя Мінск—таварная, Мінск—пасажырская, малочны завод і другія) працуюць нездавальняюча. У горадзе слаба пастаўлена наглядная агітацыя і навукова-асветная прапаганда.

Асаблівую ўвагу трэба падаць выхаваўчай рабоце сярод інтэлігенцыі. Інтэлігенцыя Мінска заклікана адыграць выключна вялікую ролю ў аднаўленні народнай гаспадаркі і культуры рэспублікі. Гэта абавязвае гарком і райкомы партыі ўзмацніць палітычную работу сярод усіх слаёў інтэлігенцыі горада, аказаць ёй практычную дапамогу ў авалоданні рэвалюцыйнай тэорыяй. Аднак трэба прызнаць, што гарком і райкомы партыі да гэтага часу зусім нездавальняюча працуюць з інтэлігенцыяй, не аказваюць ёй практычнай дапамогі ў авалоданні рэвалюцыйнай тэорыяй, не прыцягваюць яе да правядзення палітычнай і культурна-асветнай работы сярод насельніцтва горада.

Чырвоная Армія пад геніяльным кіраўніцтвам таварыша Сталіна атрымлівае выдатныя гістарычнага значэння перамогі на франтах Айчыннай вайны. Яна паспяхова громіць нямецка-фашысцкага звера ў яго ўласнай бярлозе. Блізка дзень канчатковага разгрому гітлераўскай Германіі. Наш абавязак яшчэ больш напружваць свае сілы, каб памножыць дапамогу Чырвонай Арміі. Да гэтага нас заклікае таварыш Сталін у сваім загадзе аб 27-й гадавіне Чырвонай Арміі.

Перад партыйнай арганізацыяй горада Мінска ў 1945 годзе стаяць вялікія адказныя задачы па хутчэйшаму аднаўленню прамысловасці, культурна-бытавых устаноў і жыллёвага фонда сталіцы рэспублікі. Няма сумнення ў тым, што бальшавікі сталічнай партыйнай арганізацыі з чэсцю справяцца з задачамі, якія пастаўлены перад намі вялікім Сталіным.

Па дакладу тав. Казлова разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі.

Змястоўным было выступленне дырэктара завода імені Кірава тав. Золава.

— Усе мы ведаем, — гаворыць ён, — якім быў мінскі завод імені Кірава да вайны. Гэта было вялікае прадпрыемства з першакласным абсталяваннем, вядомае далёка за межамі рэспублікі. Беларускі народ па праву ганарыўся гэтым выдатным заводам. Нямецка-фашысцкія акупанты ўшчэнт разбурылі яго. Пасля вызвалення Мінска прыйшлося пачынаць нанава будаваць новы завод на папялішчы. Цяжкасці ваеннага часу не спалохалі, а, наадварот, яшчэ больш згуртавалі наш калектыў. Рабочыя, інжынеры, служачыя — усе людзі нашага калектыва, не пакладаючы рук, працавалі над аднаўленнем завода. Усведамленне таго, што аднаўленне завода ёсць практычная дапамога Чырвонай Арміі, натхняла і натхняе нашых людзей на працоўныя подзвігі. За кароткі час адноўлены механічны, мадэльны, рамонтны і іншыя цэхі. Да 15 сакавіка будзе адноўлен ліцейны цэх.

— Можна было-б зрабіць значна больш, — гаворыць тав. Золаў, — калі-б з боку мясцовых партыйных і савецкіх арганізацый было праяўлена больш клопатаў аб заводзе. На жаль, гэтага няма. Аб якой дапамозе райкома партыі можна гаварыць, калі за ўвесь час сакратар Сталінскага райкома КП(б)Б тав. Баброў ні разу не наведаў завод? Ні разу! Хоць справа ідзе аб буйнейшым заводзе горада, які дарэчы размешчан у некалькі мінут ходу ад райкома.

Каб разгарнуць серыйную вытворчасць, нам неабходна арганізаваць спецыялізаванае рамесніцкае вучылішча на 400 чалавек. Побач з заводам ёсць патрэбныя для вучылішча памяшканні. Але мы ніяк не можам дабіцца, каб нам іх перадалі. Выканком горсовета вынес рашэнне аб перадачы нам гэтых памяшканняў. Аднак сам горсовет не забяспечвае выканання сваіх-жа рашэнняў.

— Пакуль што,—прадаўжае тав. Золаў,—завод не атрымлівае дастатковай колькасці электраэнергіі. Але што яшчэ горш—устаноўлены графік падачы энергіі электрастанцыя сістэматычна зрывае. Такім чынам, дрэнная работа электрастанцыі перашкаджае нам правільна скарыстаць вызначаныя ліміты электраэнергіі, прыводзіць да недапушчальных прастояў. Мы вельмі часта пазбаўлены магчымасці правільна скарыстаць рабочую сілу. Трэба нарэшце пакончыць з нецярпімым адставаннем электрастанцыі.

— Завод наш чакае больш увагі і дапамогі з боку раённых і гарадскіх партыйных і савецкіх арганізацый. Наш калектыў прыкладзе ўсе сілы, каб узорна выканаць рашэнні VI Пленума ЦК КП(б)Б.

Тав. Гардзюнова — загадчык аддзела прапаганды і агітацыі Кагановіцкага РК КП(б)Б, — сваё выступленне прысвячае пытанням партыйнай вучобы і партыйна-масавай работы.

— У некаторых партарганізацыях раёна, — гаворыць яна, — слаба пастаўлена партыйная вучоба. Многія комуністы не павышаюць свой ідэйна-палітычны ўзровень. Сярод іх нямала кіруючых работнікаў. Гэта датычыць, напрыклад, начальніка пасажырскай станцыі тав. Піхайчыка, начальніка таварнай станцыі тав. Кароткага. Нядзіва, што тут назіраецца рад сур'ёзнейшых вытворчых непаладкаў. Некаторыя комуністы не разумеюць, што поспех усёй нашай гаспадарчай работы залежыць перш за ўсё ад таго, наколькі нашы людзі павышаюць свой ідэйна-палітычны ўзровень. Сакратар партарганізацыі калектыва Упаўнаркамсувязі тав. Рухавец, напрыклад, нядаўна заявіў: «Пакуль сувязь у Беларусі не будзе поўнасцю адноўлена, — партвучобай не буду займацца».

Там, дзе партыйныя арганізацыі ўсур'ёз арганізавалі партыйна-масавую работу, там у наяўнасці і вытворчыя поспехі. Прыкладам можа служыць завод імені Мяснікова (сакратар партарганізацыі тав. Альтэр, начальнік завода тав. Бандарэнка). Тут добра арганізавана работа агітатараў. Яны сістэматычна праводзяць гутаркі ў цэхах. Агульныя палітычныя пытанні ўвязваюць з канкрэтнымі задачамі завода, цэха, агрэгата. Выходзіць агульназаводская насценная газета, па цэхах выпускаюцца баявыя лісткі. Ёсць газетная вітрына, побач вывешана геаграфічная карта, на якой сістэматычна адзначаецца прасоўванне нашых войск на франтах Айчыннай вайны. У выніку на заводзе на 2 месяцы раней вызначанага тэрміну былі закончаны аднаўленчыя работы першай чаргі. Калектыў завода выканаў лютаўскі вытворчы план да 27-й гадавіны Чырвонай Арміі на 160 працэнтаў.

Нядрэнна праводзіць партыйна-масавую работу партарганізацыя пракуратуры рэспублікі (сакратар партарганізацыі тав. Барысаў). Зацверджаныя партарганізацыяй агітатары сістэматычна праводзяць агітацыйную работу сярод насельніцтва прымацаванага да іх участка. Агітатары здолелі мабілізаваць насельніцтва на актыўны ўдзел у аднаўленні горада. На ўчастку арганізавана газетная вітрына. Партарганізацыя вылучыла трох таварышоў у групу дакладчыкаў райкома КП(б)Б—тт. Наросенка, Сідаровіч і Мірановіч. Па даручэнню райкома яны сістэматычна выступаюць з дакладамі на розных прадпрыемствах, ва ўстановах. Таварыш Мірановіч выступіў з дакладамі 8 раз.

Райком КП(б)Б заслухаў 4 партарганізацыі па пытанню становішча партыйнай вучобы. Мы арганізавалі партыйны кабінет, пры якім ёсць бібліятэка. Тут праводзяцца кансультацыі. З партактывам праведзена тэарэтычнае субяседванне па дакладу таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Працуе раённая партыйная школа. Створаны 64 гурткі па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна «Аб вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза», па Кароткаму курсу гісторыі ВКП(б) і г. д. Мы часта выклікаем у райком комуністаў — кіруючых работнікаў—для гутарак па сутнасці вывучаемага імі матэрыялу.

У пастаноўцы партыйна-масавай работы, а таксама ў арганізацыі партыйнай вучобы ў нас яшчэ вельмі многа недахопаў. Партарганізацыя нашага раёна мабілізуе ўсе свае сілы для выканання рашэнняў VI Пленума ЦК КП(б)Б.

Тав. Машкоў (чыгуначны вузел) у сваім выступленні гаварыў аб аднаўленчых работах на чыгунцы і аб становішчы падрыхтоўкі чыгункі да вясенняй паводкі.

У спрэчках таксама выступілі таварышы: Жукаў — сакратар Варашылаўскага РК КП(б)Б, Стэльмашонак — дырэктар інстытута пералівання крыві, Радзін — Белэнергаўпраўленне, Бударын — старшыня выканкома Мінскага горсовета дэпутатаў працоўных, Рудзін — сакратар партарганізацыі друкарні імені Сталіна, Шаўроў — намеснік старшыні СНК БССР, Бандарэнка — начальнік завода імені Мяснікова, Баброў — сакратар Сталінскага РК КП(б)Б, Чубкова — сакратар партарганізацыі 1-й Клінічнай бальніцы.

З прамовай выступіў, цёпла сустрэты ўдзельнікамі схода актыва, сакратар ЦК КП(б)Б таварыш Панамарэнка.

Тав. Панамарэнка паставіў перад мінскай гарадской партыйнай арганізацыяй рад канкрэтных задач па аднаўленню разбуранага нямецка-фашысцкімі акупантамі горада і па паляпшэнню добрабыту працоўных Мінска.

Сход партыйнага актыва прыняў разгорнутую пастанову, накіраваную на баявое выкананне рашэнняў VI Пленума ЦК КП(б)Б.

З вялікім уздымам, пад бурныя апладысменты, сход партыйнага актыва паслаў прывітальнае пісьмо правадыру народаў Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Савецкага Саюза таварышу Сталіну.

Пасля закрыцця схода ўсе прысутныя спелі партыйны гімн «Інтэрнацыянал».

Пісьмо пана П. Гроза і пана Г. Татарэску на імя І. В. Сталіна

Старшыні Совета Народных Камісараў Саюза ССР Маршалу Савецкага Саюза І. В. СТАЛІНУ

Пан Маршал!

Пасля акта 23 жніўня 1944 г., па якому Румынія далучылася да Аб'яднаных Нацый, каб весці вайну супроць агульных ворагаў, гарачым жаданнем румынскага народа было ўбачыць сябе зноў у межах Трансільваніі, частка якой была ў яго несправядліва адабрана. Гэтая правінцыя была вызвалена дзякуючы гераізму Чырвонай Арміі ў цесным супрацоўніцтве з румынскай арміяй, і румынскі народ Паўночнай Трансільваніі чакае з нецярпеннем дня свайго ўз'яднання ў межах Румыніі.

Румынскі ўрад мае чэсць звярнуцца да Урада Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік і да Вышэйшага Савецкага Камандавання з просьбай выканаць гэтае жаданне румынскага народа.

Румынскі ўрад мяркуе, што Адміністрацыя, якую ён установіць у гэтай вобласці, будзе клапаціцца пра абарону правоў нацыянальнасцей, якія там жывуць, і будзе кіравацца ў сваіх дзеяннях прынцыпамі роўнасці, дэмакратыі і справядлівасці ў адносінах да ўсяго насельніцтва.

Ён таксама будзе клапаціцца аб падтрыманні поўнага парадку для таго, каб нішто не перашкаджала правільнаму функцыяніраванню ўсіх устаноў, якія абслугоўваюць баявы фронт.

Румынскі Урад спадзяецца, што яго хадайніцтва знойдзе водгук і добразычлівае вырашэнне з боку Урада Савецкага Саюза і Вышэйшага Савецкага Камандавання.

Просім Вас, пан Маршал, прыняць запэўніванне ў нашай шчырай павазе.

Старшыня Совета Міністраў П. ГРОЗА.
Віцэ-Старшыня Совета Міністраў і Міністр Замежных Спраў Г. ТАТАРЭСКУ.

Бухарэст, 8 сакавіка 1945 года.

Адказ І. В. Сталіна пану П. Гроза і пану Г. Татарэску

Старшыні Совета Міністраў Румыніі Петрэ Гроза
копія: Віцэ-Старшыні Совета Міністраў і Міністру Замежных Спраў Г. Татарэску

БУХАРЭСТ.

Пан Старшыня,

Савецкі Урад разгледзеў просьбу Румынскага Урада, ізложаную ў Вашым пісьме ад 8 сакавіка, адносна ўстанаўлення румынскай Адміністрацыі на тэрыторыі Трансільваніі.

Прымаючы пад увагу, што новы Румынскі Урад, які ўзяў цяпер кіраўніцтва краінай, бярэ на сябе адказнасць за належны парадак і спакой на тэрыторыі Трансільваніі і забяспечанне правоў нацыянальнасцей, а таксама ўмоў правільнага функцыяніравання ўсіх мясцовых устаноў, якія абслугоўваюць патрэбы фронта, Савецкі Урад пастанавіў хадайніцтва Румынскага Урада задаволіць і, у адпаведнасці з Пагадненнем аб перамір'і ад 12 верасня 1944 года, згадзіцца на ўстанаўленне ў Трансільваніі Адміністрацыі Румынскага Урада.

СТАРШЫНЯ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР
І. СТАЛІН.

Масква, 9 сакавіка 1945 г.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 10 САКАВІКА

На працягу 10 сакавіка на паўднёвым усходзе ад ДАНЦЫГА нашы войскі, у выніку наступальных баёў, занялі горад ТЫГЕНХОФ і населеныя пункты ЙЮНГФЕР, НОЙШТЭДТЭРВАЛЬД, ЛАДЭКОП, ТІГЕ, МАРЫЕНАУ, НІДАУ, ХАЛЬБШТАДТ, МІЛЕНЦ, ГРОС МОНТАУ.

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне на Данцыгскім напрамку, 10 сакавіка авалодалі важнымі вузламі чыгунак і шасейных дарог—гарадамі ЛАУЕНБУРГ і КАРТУЗЫ (КАРТХАУЗ), а таксама занялі больш 300 другіх населеных пунктаў, у тым ліку буйныя населеныя пункты БАЛЬДАУ, ДАЛЬВІН, ШЭНЕК, ГРОС ГОЛЬМКАУ, ГРЭНЦДОРФ, КОБІСАУ, МІХУЦЫН, СІРАКОЗІТЦ, БУТЦКОЎ, ЦЭВІТЦ, НОЙЕНДОРФ, ЛАНДЗХОФ, ВІТЦЫГ, ЦЭЦЭНОЎ, ГІЗЕБІТЦ, ШМОЛЬЗІН.

На ШТЭЦІНСКІМ напрамку нашы войскі занялі населеныя пункты ЕГЕРСВАЙЛЬ, ФРАНЦХАУЗЕН, БУХОЛЬЦ, КЛЕБОЎ.

У баях за 9 сакавіка войскі 1-га Беларускага фронта ўзялі ў палон больш 2.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

У Венгрыі, на паўночным усходзе ад возера БАЛАТОНА, нашы войскі адбівалі атакі буйных сіл пяхоты і танкаў праціўніка, які імкнецца прарвацца да ДУНАЯ. Цаной вялікіх страт праціўніку ўдалося на паасобных участках нязначна ўклініцца ў абарону нашых войск. За 9 сакавіка ў гэтым раёне падбіта і знішчана 72 нямецкія танкі і самаходныя гарматы.

На другіх участках фронта — баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 9 сакавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 113 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 83 самалёты праціўніка.

НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ДАНЦЫГ І КЕНІГСБЕРГ

У ноч на 10 сакавіка нашы цяжкія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёты на Данцыг і Кенігсберг і падвергнулі бамбардыроўцы ваенна-прамысловыя аб'екты, якія знаходзяцца ў гэтых гарадах.

У выніку бамбардыроўкі ў Данцыгу ўзнікла многа пажараў. Асабліва буйныя пажары адзначаны ў парту і на тэрыторыі чыгуначнага вузла.

У Кенігсбергу ўзнікла некалькі ачагоў пажараў, якія суправаджаліся моцнымі выбухамі.

* * *

На паўднёвым усходзе ад Данцыга нашы атрады пераправіліся праз раку Ногат і захапілі плацдарм на яе заходнім беразе. Праціўнік контратакамі прабаваў адкінуць савецкія атрады за раку, але поспеху не дабіўся. Тым часам на плацдарм пераправіліся пяхотныя і артылерыйскія часці. У выніку наступальных баёў нашы войскі выбілі немцаў з раду апорных пунктаў і штурмам занялі горад Тігенхоф. Захоплены трафеі і палонныя.

* * *

Войскі 2-га Беларускага фронта працягвалі паспяховае наступленне. Нашы рухомыя злучэнні і пяхота на шырокім фронце фарсіравалі раку Лупоў і імкліва рушылі па ўсход. Адступаючы пад ударамі савецкіх войск, немцы мініруюць дарогі, узрываюць масты і пераправы. З баямі прасоўваючыся ўперад, нашы часці выйшлі да горада Лауенбург і з ходу ўварваліся на яго вуліцы. Гарнізон праціўніка аказваў упорнае супраціўленне, але быў разгромлен і ў беспарадку адступіў. Заняты нашымі войскамі горад Лауенбург з'яўляецца вузлом пяці чыгунак і некалькіх шасейных дарог. Другія нашы часці, пераадолеўшы замініраваныя лясныя завалы, прасунуліся ўперад і авалодалі горадам і чыгуначным вузлом Картузы (Картхауз). За дзень баёў знішчана больш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў, падбіта і спалена 22 танкі і самаходныя гарматы. Нашымі войскамі захоплена многа ўзбраення, 5 чыгуначных саставаў і буйныя склады з боепрыпасамі і ваеннай маёмасцю.

* * *

На Штэцінскім напрамку нашы войскі, пераадольваючы ўпорнае супраціўленне і адбіваючы контратакі праціўніка, занялі некалькі вельмі ўмацаваных населеных пунктаў. Совецкія артылерысты вядуць агонь па ўмацаваннях немцаў, пабудаваных на ўскраінах горада Альтдам. На працягу дня нашы байцы захапілі 32 гарматы, 44 кулямёты і іншыя трафеі.

* * *

У Венгрыі, на паўночным усходзе ад возера Балатон, праціўнік узмацніў сваю групіроўку эсэсаўскімі танкавымі дывізіямі і прадаўжаў атакаваць нашы пазіцыі. Жорсткія баі прадаўжаліся і днём і ноччу. Совецкія пехацінцы, артылерысты і бронебойшчыкі агнём з усіх відаў зброі і контрударамі адбіваюць варожыя атакі. Толькі на адным участку адбіта дванаццаць атак. Месцы баёў усеяны трупамі гітлераўцаў і разбітым узбраеннем праціўніка.

Совецкія воіны, адбіваючы атакі буйных сіл танкаў і пяхоты праціўніка, праяўляюць непахісную стойкасць і мужнасць. Неўміручы подзвіг зрабіў камандзір узвода, малодшы лейтэнант Кісялёў. Калі варожы танк уварваўся ў размяшчэнне нашай часці, лейтэнант з процітанкавай гранатай кінуўся пад гусеніцы танка і падарваў яго. Таварыш Кісялёў загінуў смерцю героя. Кулямётчыкі браты Васіль і Андрэй Чэрных, прапусціўшы нямецкі танк праз свой акоп, адкрылі агонь з кулямёта па следаваўшай за танкам пяхоце і знішчылі групу гітлераўцаў. Танк павярнуў назад і стаў утюжыць акоп, у якім знаходзіліся кулямётчыкі. Выбраўшы зручны момант, браты Чэрных падарвалі танк гранатай і знішчылі нямецкіх танкістаў, якія спрабавалі выратавацца бегствам. 14 нямецкіх танкаў атакавалі пазіцыі аднай нашай артылерыйскай батарэі. Камандзір агнявога ўзвода гвардыі лейтэнант Сергееў устаў за гармату і меткімі выстраламі падбіў два варожыя танкі. Гарматны разлік сержанта Лазарава падбіў танк і спаліў два бронетранспарцёры праціўніка. Гарматны разлік процітанкавай гарматы сержанта Каняшына спаліў і падбіў тры нямецкія танкі.

* * *

Авіяцыя Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота напосіла тарпедныя і бомба-штурмавыя ўдары па караблях праціўніка, якія знаходзіліся ў моры і ў парту Пілау. Патоплены тры нямецкія транспарты агульным водазмяшчэннем у 20.000 тон, вартавы карабль і быстраходная дэсантная баржа.

НАРАЧАНСКІЯ РЫБАКІ

Звонкая, крылатая песня ляціць па бязмежнай роўнядзі возера.

Нарач, наша родная маці,
Ты ўскарміла, ўспаіла нас, рыбакоў,
Цябе будзем мы зберагаць
Ад фашыстаў, праклятых паноў.

Песня мацнее, разліваецца. Як праменні ўзыходзячага сонца ў сакавіцкую раніцу, і ляціць праз прыбярэжныя вёскі, праз густыя і прыгожыя лясы, што хінуцца да возера з усіх бакоў, і далёка, далёка, далёка тоне ў бязмежнай ружова-блакітнай прасторы.

Яна абудзіла рыбацкія вёскі Чарэўкі, Пасынкі, Варонцы, Купы. Рыбакі, дзеці і старыя дзяды выходзяць насустрач песні, падымаюцца на ўзвышшы, прыкладваюць далонь да вачэй, углядаюцца ўдалеч.

— Ну, едуць нашы хлопцы. Пэўна з добрай удачай, — гамоняць яны.

Мы з кіраўніком Нарачанскага рыбпрамгаса Васілём Буднікам таксама выйшлі насустрач песні і з прыемнасцю слухаем яе, чакаем рыбакоў з начной ловлі. Узышло сонца. Праменні яго рассыпаліся ў белых прасторах, купаючыся ў іскрыстым снегу.

— Песня гэтая,—гаворыць Васіль Буднік,—нарадзілася ў 1937 годзе. Хто аўтар яе, — дакладна невядома. Рыбакі кажуць, што, нібы Ілья Пятровіч Зарэцкі, Ілья Чарняўскі і Аляксей Пелак, якія жывуць у вёсцы Чарэўкі, былі яе аўтарамі. А іншыя кажуць, што гэтую песню склалі ўсе нарачанскія рыбакі. Так будзе, бадай, праўдзівей. Толькі сіла яе і [illegible] не ўтраціла свайго значэння. [illegible] не ўдалося задушыць яе... — Васіль Буднік спыніў на момант свае апавяданне, прывітаўся з старымі рыбакамі, якія падышлі да нас.

Стары дзед, патомственны рыбак Міхаіл Роліч, паказаўшы рукой [illegible] адкуль была чуваць песня, [illegible]

— Добры час настаў для нас, рыбакоў, пры нашай уладзе... А бы[illegible] рабскага жыцця. Лютавалі [illegible]. Усялякімі сродкамі высмоктвалі [illegible] сокі. Не было ніякай літасці [illegible]. Рыбакі ледзь-ледзь перабіваліся з хлеба на соль. Хоць возера спрадвеку было [illegible] нашым, але жыцця нам не было. [illegible] паслугачы забіралі ў нас рыбу амаль задарма, плацілі мізэрную цану, і чым далей, тым болей нас абдзіралі.

— Было гэта,—расказвае Роліч,—у 1937 годзе. Не сцярпелі мы. Звыш [illegible] рыбакоў, што жывуць ва ўсіх прыбярэжных вёсках, паднялі паўстанне. Далоў паліцыянцаў! Возера наша! Тут мы нарадзіліся, тут нашы дзяды і прадзеды пражылі свой век, тут мы і будзем змагацца за сваю праўду! — раздаваліся воклічы з усіх бакоў паўстаўшай грамады, — Нарач корміць і поіць нас! Гэтыя воклічы і былі нашымі лозунгамі барацьбы. А да таго часу забаставала некалькі тысяч лідскіх рабочых. Шырокай хваляй пракаціліся забастоўкі па ўсёй Польшчы, і яны нам дапамаглі. Паны перапалохаліся, — з задавальненнем успамінае Міхаіл Роліч. — Праўда, некаторым з нашых важакоў, як Каралёнак з вёскі Зялёнкі, Субач, і самому мне давялося пабываць у концлагеры Картуз Бяроза. Але сілу нашу не перамаглі фашысцкія служкі. Вось у гэты час і нарадзілася песня нарачанскіх рыбакоў—закончыў стары.

Па дарозе насустрач цягнуўся доўгі абоз. Рыбакі ішлі, хоць і стомленыя, але радасныя, пачны ўлоў быў удачным. На вазах сталі скрынкі і плеценыя кашы, у якіх іскрылася лузгой свежая рыба. Багата палавілі яе за ноч.

Нарачанская рыбная прамысловая гаспадарка з'яўляецца адной з буйнейшых не толькі ў Маладзечненскай вобласці, але і ва ўсёй рэспубліцы. Багацейшыя рыбай азёры—Нарач, плошчаю каля 8.000 гектэраў, Мястра, Баторына, Мядзель, Свір, Вішнёва, якія раскінуліся адно ля другога, а таксама дзесяткі дробных азёр і прудоў, аб'яднаныя ў Нарачанскі рыбтрэст,—складаюць звыш 17.000 гектараў. Невычэрпальныя запасы каштоўнейшай рыбы — шчупак, вокунь, плотка, лінь, карась, лешч, сялява («Беларуская сялёдка»), а ў прудах — зяркальны карп, — з'яўляюцца велізарнай дадатковай крыніцай харчавання для працоўных нашай краіны.

Да вайны, за час існавання совецкай улады, нарачанскі рыбпрамгас даваў краіне да 400 тон рыбы-сырцу ў год, з іх каля 150 цэнтнераў карпа.

Ад нямецка-фашысцкіх разбойнікаў рыбная гаспадарка панесла цяжкія разбурэнні. Спален рыбакапцільны завод, які меў прапускную магутнасць да 40 цэнтнераў у змену. Узарван дадатковы рыбакапцільны цэх. Спалены склады, ледпікі, кантора, жылыя памяшканні. Вывезена і знішчана да 35 вялікіх невадаў, фазбураны ўсе гідратэхнічныя збудаванні—плаціны, дамбы, шлюзы. Поўнасцю знішчаны рыбныя гаспадаркі ў Ольшэва і Шаметава, якія штогод вырашчвалі да 150 цэнтнераў высокаякаснага карпа. А колькі паглушана каштоўнейшай рыбы гранатамі і ўзрывчаткай! Ад буйнейшай гаспадаркі асталіся, па-сутнасці, толькі вадаёмы азёр.

Любоў да сваёй радзімы, імкненне дапамагчы гераічнай Чырвонай Арміі хутчэй знішчыць фашысцкую погань, любоў да свайго рамяства ўзнялі нарачанскіх рыбакоў на новыя працоўныя подзвігі па аднаўленню рыбнай гаспадаркі.

За кароткі тэрмін Нарачанскі рыбпрамгас правёў велізарную работу. Зараз працуюць 230 рыбакоў, якія арганізаваны ў 8 рыбалавецкіх арцелях і двух брыгадах. Рыбакі самі зрабілі 137 метраў сеткі, 140 пар нерату і іншае прыстасаванне.

За 1944 год нарачанскія рыбакі далі краіне 922 цэнтнеры свежай рыбы. Апрача гэтага, звыш плана ў фонд Чырвонай Арміі здалі дадаткова 3.317 пудоў высокаякаснай рыбы.

250 цэнтнераў рыбы вылавілі нарачанскія арцелі ў першай дэкадзе студзеня 1945 года. Узорнай работы дабіўся цэлы рад рыбалавецкіх арцелей, якія заваявалі першынства ў соцыялістычным спаборніцтве. Арцелі імені Молатава (старшыня Ліпніцкі), імені Варашылава (старшыня Качэрга) і цэлы рад другіх выканалі план першага квартала на 200—250 процантаў.

Велізарную работу правялі рыбакі па аднаўленню разбуранай гаспадаркі. За пязначны тэрмін пабудаван рыбакапцільны завод на чатыры печы, склад гатовай прадукцыі прапускной здольнасцю да 20 тон, два ледпікі, цэх апрапоўкі і засолкі рыбы. Разгортваецца жыллёвае будаўніцтва. Поўнасцю адноўлена прудавая гаспадарка ў Шаметава і Ольшэва. Там адбудаваны ўсе шлюзы, дамбы. Пруды гэтых гаспадарак зарыблены зяркальным карпам. Для забеспячэння рыбных промыслаў тарай і іншымі гаспадарчымі прыладамі пабудаван і працуе лесапільны цэх. Чатыры будаўнічыя брыгады ўжо зрабілі каля 5.000 кашоў, 2.000 бочак і скрынак. Апрача гэтага, рыбачкі ў сябе па даму вырабляюць з мясцовай сыравіны сеткі і іншае прыстасаванне. Імі ўжо зроблена каля 700 сетак.

Хутка канчаецца падлёдны лоў. Наближаецца нераст рыбы. Чакаецца ўскрыццё ад лёду азёр, прудоў. Да гэтага адказнага часу тут рыхтуюцца па-гаспадарску, рамантуюць лодкі, сеткі, невады. Рыхтуюць дзве маторныя лодкі.

Нарачанскія рыбакі абавязаліся выканаць гадавы план улову да 28-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі і даць звыш плана не менш 2.000 пудоў рыбы. Даць не менш 40 процантаў буйнай высокаякаснай рыбы. Арганізаваць круглагодачную работу невадаў. Арганізаваць у кожнай арцелі сецевязальныя майстэрні. Выпусціць на лоў у вясеннюю пуціну 3.000 пар нерату, зрабіўшы іх з мясцовай сыравіны. Даць не менш 400 цэнтнераў спецзасолу, з іх 100 цэнтнераў сялявы пад назвай «Беларуская сялёдка».

... Скончыўся рабочы дзень. Над вёскай Купы, што цягнецца ўздоўж возера, спусцілася сакавіцкая ноч. У хатах ідзе звычайная вячэрняя праца. Жанчыны, толькі што прыбраўшы сталы пасля вячэры, прымаюцца—хто за пражу кудзелі для невадаў, хто за рамонт рыбацкай вопраткі, вяжуць снасці. Дасціпным жаночым рукам заўсёды знойдзецца работа.

Дзе-ні-дзе з хат чуваць прыемныя дзявочыя галасы, льецца пяшчотная, вабячая сваёй цеплынёй песня...

Д. ВІННІКАЎ.
(Кар. «Звязды»).

Вёска Купы,
Мядзельскага раёна.

У барацьбе за высокі ўраджай

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). У калгасах Магілёўшчыны шырыцца соцыялістычнае спаборніцтва за лепшую падрыхтоўку да веснавой сяўбы і атрыманне высокіх ураджаяў.

Калгаснікі Шклоўскага раёна спаборнічаюць з калгаснікамі Магілёўскага раёна. Яны абавязаліся ў 1945 годзе атрымаць з гектара 100 пудоў збожжа і 1.200 пудоў бульбы.

Свае абавязацельствы шклоўскія калгаснікі падмацоўваюць узмоцненай падрыхтоўкай да сяўбы. Асаблівая ўвага звернута на стварэнне запасаў мясцовых угнаенняў.

За гады нямецкай акупацыі калгасныя палі спустошыліся. Каб узняць іх ураджайнасць, неабходна нарыхтаваць і ўкласці многа мясцовых угнаенняў. Паводле плана райзямаддзела ў калгасах павінна быць падрыхтавана да вясны і вывезена на палі 89.000 тон гною і 38.000 тон торфу. Адначасова ў калгасах павінна быць сабрана 19.000 цэнтнераў попелу і 230 цэнтнераў курынага памёту. Большая частка гною і торфу ўжо вывезена на палі.

Вядома, што поспех сяўбы ў многім рашае правільная арганізацыя працы. Гэта ўлічваюць кіраўнікі многіх калгасаў. Яшчэ раз перагледжан састаў вытворчых брыгад, за якімі замацаваны ўчасткі зямлі, коні і інвентар. У брыгадах створаны звенні для догляду тэхнічных культур і насенных участкаў.

Перадавыя звенні актыўна змагаюцца за накапленне мясцовых угнаенняў. Звяно Зіліпіцкай, з сельгасарцелі імені Леніна, якое абавязалася атрымаць з гектара 130 пудоў ячменю і 1.800 пудоў бульбы, сабрала ўжо 60 пудоў попелу. У сельгасарцелі «Іскра», Рыжкоўскага сельсовета, сабрана 200 пудоў попелу.

Не адстаюць і калгаснікі Магілёўскага раёна. Перадавыя арцелі, завяршыўшы рамонт інвентару, аказваюць дапамогу суседнім калгасам. Кавалі калгаса імені Сталіна Фядос Кірычэнка і Міхаіл Волкаў, адрамантаваўшы інвентар сваёй гаспадаркі, пачалі рамантаваць плугі і бароны суседніх калгасаў.

У калгасах імені Сталіна, Будзённага, Валадарскага і другіх рэгулярна працуюць аграгэхнічныя гурткі. Вялікую работу па арганізацыі агратэхнічнай вучобы ў калгасах разгарнуў аграном Лупалаўскай МТС тав. Бабрэнка. Кароткатэрміновыя курсы пры раённым зямельным аддзеле закончылі 100 калгасных брыгадзіраў, 90 звеннявых, 60 конюхаў і 25 кавалёў.

Нельга не адзначыць істотных недахопаў у падрыхтоўцы да сяўбы, якія выявіліся ў дні ўзаемаправеркі калгасаў. Недапушчальна зацягваецца абмен насення. Непаваротлівасць у гэтай справе праяўляе абласная кантора Заготзярно. Два разы сюды прыязджалі са збожжам калгаснікі Бялыніцкага раёна і без вынікаў вярталіся назад.

Вельмі марудна рыхтуюцца да веснавой сяўбы калгасы Чэрыкаўскага раёна. Многія старшыні калгасаў гэтага раёна падрыхтоўку да сяўбы адкладаюць да цёплых дзён. Здзіўляе самасупакаенне некаторых работнікаў райкома партыі і райвыканкома. Яны не бачаць таго, што ў калгасах Рэчыцкага і Глінскага сельсоветаў яшчэ не ўзяліся за рамонт інвентару і збруі і не падрыхтавалі належнай якасці насення.

М. ЯРАВЫ.

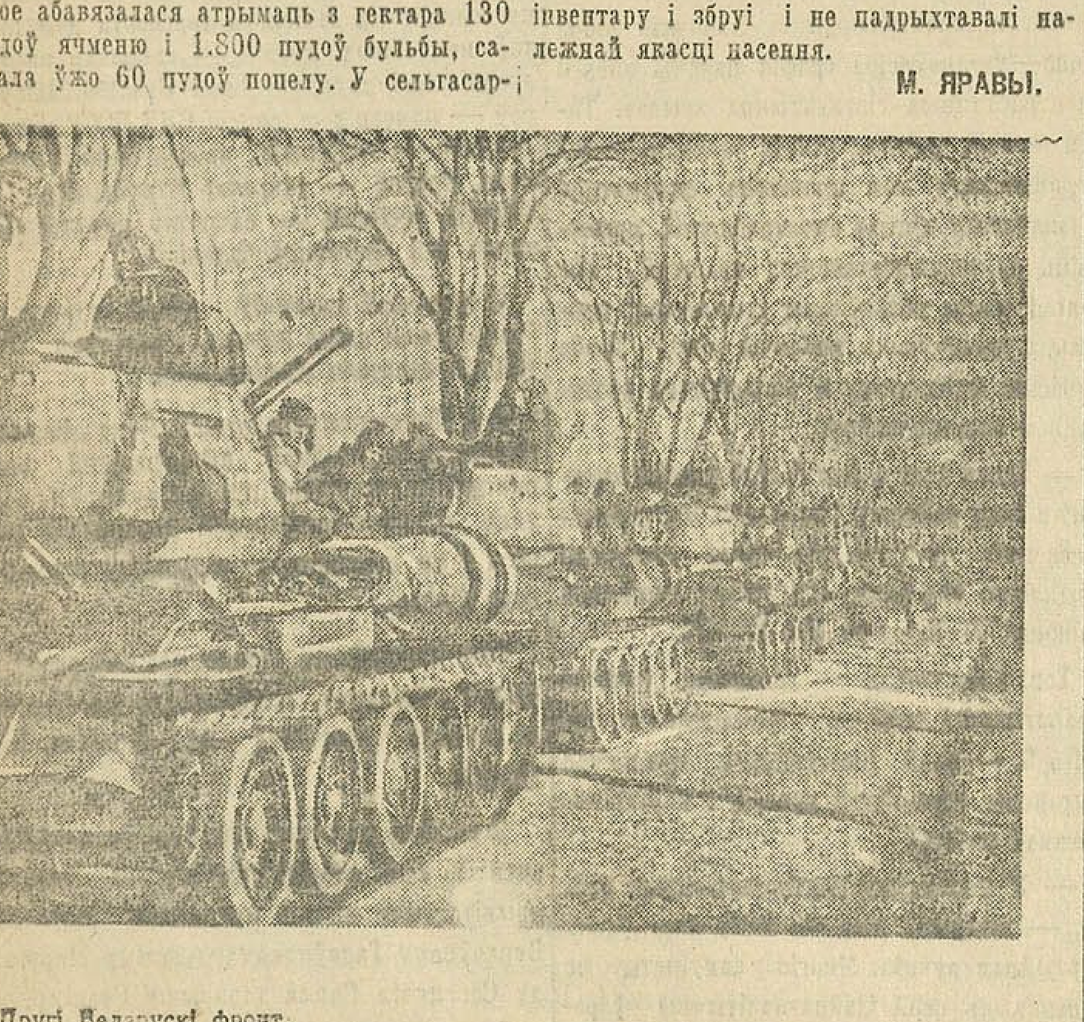

Другі Беларускі фронт.
Калона танкаў «20 год совецкага Узбекістана» па дарогах Усходняй Прусіі.
(Фотахроніка ТАСС)

КАЛГАС ГАТОЎ ДА СЯЎБЫ

РАГАЧОЎ, 9 сакавіка. (БЕЛТА). Паспяхова праходзіць падрыхтоўка да сяўбы ў калгасе імені XVIII партз'езда, дзе старшынёй працуе партызанка Матрона Святцова. Да дня 8 сакавіка ў калгасе поўнасцю засыпана насенне, адрамантаван сельскагаспадарчы інвентар.

Да Міжнароднага жаночага дня калгасніцы сабралі з сваіх асабістых запасаў 40 цэнтнераў бульбы для сем'яў абаронцаў радзімы.

СЕМІНАР САКРАТАРОЎ ПАРТАРГАНІЗАЦЫЙ МТС І СОЎГАСАЎ

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). Закончыўся пяцідзённы семінар сакратароў партарганізацый машынна-трактарных станцый і соўгасаў облaсці.

Работнікі абкома партыі прачыталі ўдзельнікам семінара рад лекцый аб унутрыпартыйнай рабоце, а таксама аб наладжванні масава-выхаваўчай работы сярод рабочых МТС і соўгасаў.

Метадамі стаханаўскай працы

БАРЫСАЎ. (Кар. «Звязды»). Рабочыя лесакамбіната «Комінтэрн» праявілі высокі працоўны ўздым на выкананні дзяржаўнага задання. Для выканання яго патрабавалася спецыяльнае абсталяванне. Дзень і ноч працавала брыгада слесароў Трубіцына, Бабіцкага і Клімковіча па дэмантажу і мантажу станкоў, якія былі спалены фашысцкімі захопнікамі.

Асаблівых поспехаў у рабоце дабіліся брыгады тт. Дудзіна і Загшэўскага. У свой час таварыш Дудзін навучыў тав. Загшэўскага спецыяльнасці рамшчыка. Авалодаўшы за кароткі час гэтай спецыяльнасцю, тав. Загшэўскі паказаў узоры добрасумленнай работы. Зараз ён назначан брыгадзірам і спаборнічае з брыгадай свайго былога настаўніка. У выніку соцыялістычнага спаборніцтва абедзве брыгады выконваюць дзённыя заданні на 140—150 процантаў. Дзякуючы стаханаўскім метадам работы важнае дзяржаўнае заданне на I квартал 1945 года было яшчэ выканана ў лютым на 122,5 процанта.

Добрых вынікаў у рабоце дабіліся таксама цыркуляршчыкі тав. Швайбовіч і малады стаханавец Колесаў.

К. ГЛУШАНІН.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

На тэрыторыі Германіі Чырвоная Армія атрымала новую бліскучую перамогу. Совецкія войскі прарвалі фронт нямецкай абароны ў Памераніі і выйшлі на ўзбярэжжа Балтыйскага мора, акружыўшы буйную групіроўку варожых войск у Паўночнай Памераніі і ў раёне Данцыга. Адначасова войскі Маршала Жукава вырваліся непасрэдна на подступы да Штэціна, важнага стратэгічнага пункта і аднаго з буйнейшых партоў Германіі.

Адметнай рысай аперацый Чырвонай Арміі з'яўляецца неперасягненае майстэрства генералаў, якія дабіваюцца ў ходзе манеўраных баёў акружэння буйных групіровак праціўніка і паследуючай іх ліквідацыі. З пачатку зімовага совецкага наступлення былі акружаны і ліквідаваны буйныя групіроўкі войск праціўніка на поўдні ад Лодзі, у Пазнані, Шнайдэмюлі, Грудзяндзе і іншых пунктах. Дакалачваюцца акружаныя варожыя сілы ў Брэслаўлі і Кенігсбергу. Цяпер нямецкім войскам зроблен новы «кацёл» у Памераніі.

Канны, якія з'яўляліся марай кожнага нямецкага генерала і якіх ні аднаму з іх ні разу не ўдалося ажыццявіць на совецка-германскім фронце, сталі манаполіяй совецкіх генералаў. Совецкія войскі магутнымі ўдарамі рассякаюць умацаваны фронт праціўніка і імклівымі дзеяннямі рухомых злучэнняў заціскваюць яго ў клешчы. Замежны друк з напружанай увагай сочыць за дзеяннямі Чырвонай Арміі. Паведамленні гэтага друку адлюстроўваюць захапленне новымі перамогамі совецкіх войск. У стакгольмскіх газетах, напрыклад, можна сустрэць такія загалоўкі да паведамленняў аб дзеяннях Чырвонай Арміі ў Памераніі: «Гіганцкі прыжок да Штэціна», «Германскі фронт у Памераніі сакрушон», «Гіганцкая пастка вакол Данцыга захлопнулася».

Удар Чырвонай Арміі ў Памераніі супаў з разгортваннем наступлення саюзнікаў на Заходнім фронце. Войскі саюзнікаў нанеслі магутныя ўдары па германскіх арміях на захадзе ад Рэйна і захапілі адзін з буйнейшых гарадоў Германіі — Кельн. Ужо да сучаснага моманту англа-амерыканскія войскі нанеслі ворагу адчувальныя страты. Паводле даных ваеннага аглядальніка англійскай газеты «Таймс», апублікаваных 5 сакавіка, праціўнік страціў з пачатку наступлення саюзнікаў 23 лютага не менш 250.000 чалавек, з іх 50.000 палоннымі і 50.000 забітымі. Немцы страцілі таксама многа тэхнікі. Аперацыі саюзнікаў прадаўжаюць разгортвацца. Выхад амерыканскіх войск да Рэйна на шырокім участку фронта азначае заваяванне важнага плацдарма, апіраючыся на які можна будзе нанесці новыя ўдары па германскіх арміях на Захадзе.

Паводле апошніх паведамленняў, Рэйн на поўдні ад Кельна ўжо фарсіраван саюзнымі войскамі. Адначасовыя аперацыі на Заходнім і Усходнім франтах ярка дэманструюць наяўнасць адзінай стратэгіі антыгітлераўскай кааліцыі ў завяршаючай фазе вайны супроць фашысцкай Германіі. Гістарычныя рашэнні Крымскай канферэнцыі, у якіх гаворыцца аб тым, што саюзнікі нанясуць удары па Германіі з усхода і захада, поўначы і поўдня, пачынаюць ажыццяўляцца з той-жа няўхільнай паслядоўнасцю, з якой ажыццяўляліся і рашэнні Тэгеранскай канферэнцыі.

Гітлераўская Германія, якая развязала другую сусветную вайну ў імя ажыццяўлення сумасбродных планаў заваявання сусветнага панавання, адчувае цяпер на ўласнай скуры ўсе вынікі сваіх разбойніцкіх дзеянняў. Заціснутая ў пісках паміж двума франтамі, яна ўжо цяпер страціла важныя ў эканамічных адносінах прамысловыя і сельскагаспадарчыя раёны на Усходзе. Страціўшы высокаразвітую ў індустрыяльных адносінах Сілезію—гэты другі Рур—немцы знаходзяцца цяпер напярэдадні страты ўсяго Рурска-Вестфальскага прамысловага раёна, які ўжо зараз няспынна падвяргаецца ўздзеянню канцэнтраванага агню саюзнай авіяцыі і артылерыі.

Немцы вельмі добра разумеюць, што азначае для іх страта Сілезіі і прадстаячая страта Рура. Недарма гітлераўскі прапагандыст Галенслебен піша ў сваім аглядзе ад 6 сакавіка, што «вайна ў Еўропе ўступіла цяпер у стадыю, якая, можна меркаваць, рашыць зыход другой вялікай сусветнай вайны». Гебельс у сваёй апошняй прамове па радыё параўноўвае становішча Германіі са становішчам бегуна, які траціць рэшткі сіл у марафонскім бегу, і паранейшаму заклікае немцаў напружыць апошнія сілы, каб «выстаяць». Між тым унутраная абстаноўка ў Германіі не дае гітлераўскім заправілам ніякіх надзей на тое, што ім удасца «выстаяць». Бясконцы паток бежанцаў з усходніх раёнаў прадаўжаецца. Яны забілі ўсе дарогі і ўскладнілі становішча ў тых раёнах Германіі, якія пакуль знаходзяцца яшчэ па-за ўздзеяннем наземных аперацый саюзнікаў. Патокі бежанцаў павялічваюць паніку сярод германскага насельніцтва і пагаршаюць харчовае становішча. Нормы выдачы прадуктаў харчавання рэзка скарочаны па ўсёй Германіі. Трэба мець на ўвазе, што збытачнае харчаванне вытваралася ў Германіі пераважна ва ўсходніх раёнах, ужо занятых Чырвонай Арміяй. У той-жа час насельніцтва тых раёнаў Германіі, якія не вытвараюць дастаткова прадуктаў харчавання для сябе, павялічылася на некалькі мільёнаў, дзякуючы прытоку бежанцаў. Гэта яшчэ больш пагаршае становішча, якое самі гітлераўцы характарызуюць як крытычнае.

* * *

У Румыніі ўтворан новы ўрад пад кіраўніцтвам аднаго з правадыроў нацыянальна-дэмакратычнага фронта Петрэ Гроза. Урад Радэску, як вядома, сабатыраваў ажыццяўленне ўмоў перамір'я і перашкаджаў дэмакратызацыі краіны. Кат Радэску загадаў страляць у народныя дэманстрацыі, якія патрабавалі ажыццяўлення дэмакратычных рэформ. Аб'ядноўваючы вакол сябе фашысцкія элементы ў краіне і арміі, Радэску зрываў чыстку дзяржаўнага апарата ад фашысцкіх элементаў, рыхтаваў пераварот з мэтай устанаўлення ваенна-фашысцкай дыктатуры.

Пад магутным уздзеяннем народных мас урад Радэску вымушан быў пайсці ў адстаўку, і кароль даручыў фарміраванне новага ўрада Петрэ Гроза. Новы прэм'ер-міністр вядомы ў краіне як актыўны змагар супроць фашысцкай дыктатуры Антанеску, як стары дзеяч румынскага парламента, які падвяргаўся рэпрэсіям за свае выступленні супроць палітыкі фашызацыі краіны. Новы румынскі ўрад з'яўляецца ўрадам канцэнтрацыі ўсіх дэмакратычных сіл краіны.

Рэакцыйнае кіраўніцтва так званых «гістарычных» партый — нацыянал-царанісцкай і нацыянал-ліберальнай—прабавала затармазіць дэмакратычнае развіццё краіны і перашкодзіць ажыццяўленню сапраўды дэмакратычных рэформ. Аднак і ў гэтых партыях узнікла апазіцыя, якая патрабавала разрыву з мінулай палітыкай падтрымання рэакцыйных легіянерскіх элементаў.

Новы ўрад Петрэ Гроза вітае ўсе слаі румынскай грамадскасці. Румынская газета «Скынтэйя» адзначае: «Дзень 6 сакавіка з'явіцца паваротным пунктам у палітычным жыцці Румыніі і ўвойдзе ў гісторыю румынскага народа. Пасля шасцімесячнай барацьбы супроць рэакцыянераў і фашыстаў, якія ўсімі сродкамі перашкаджалі дэмакратызацыі краіны і выкананню ўмоў перамір'я, Румынія мае ўрад канцэнтрацыі ўсіх дэмакратычных сіл

Хутчэй адбудуем гарады і вёскі Совецкай Беларусі!

ПЕРСПЕКТЫВА ЗАБУДОВЫ КАЛГАСНАГА СЯЛА НА 50—80 ДВАРОЎ

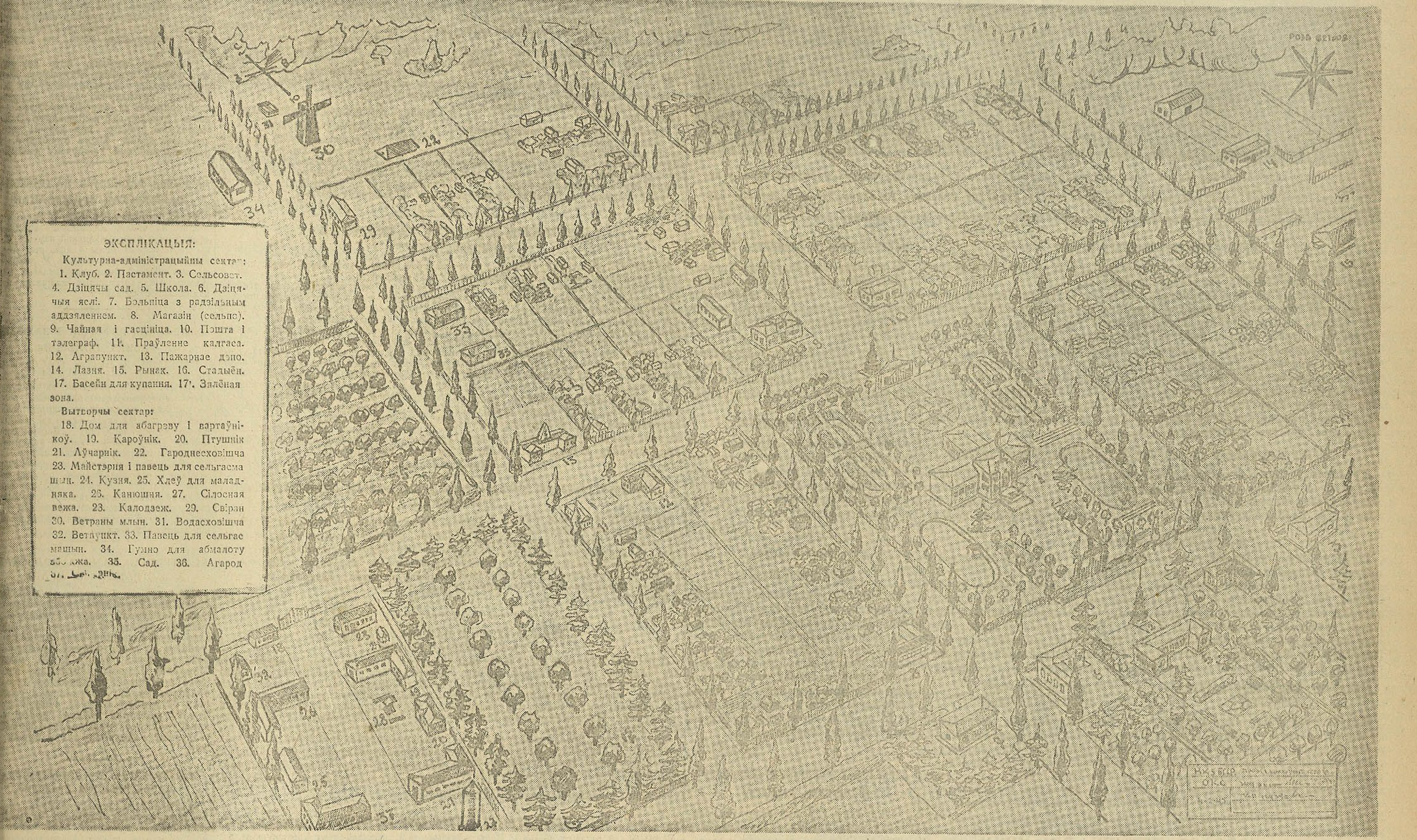

ЯКОЙ ПАВІННА БЫЦЬ КАЛГАСНАЯ ВЁСКА

Сёння мы друкуем распрацаваны Наркамземам БССР праект забудовы калгаснага сяла на 50—80 двароў. Гэты праект, а таксама праекты размяшчэння пабудоў на сядзібе калгасніка, жылых дамоў калгаснікаў і надворных пабудоў, выносяцца на абмеркаванне партыйных, совецкіх арганізацый, калгаснікаў для ўсямернага выкарыстання пры забудове вёсак і калгасных дамоў.

Праект забудовы калгаснага сяла, як гаворыцца ў тлумачэнні да яго, з'яўляецца прыкладным. Ён не можа ўлічыць усіх асаблівасцей кожнага паасобнага калгаса. У залежнасці ад месца размяшчэння вёскі, рэльефа мясцовасці, шляхоў зносін, натуральных вадаёмаў і іншых умоў, у кожным паасобным выпадку, гэты праект можа змяняцца, але з абавязковым захаваннем асноўных правіл забудовы вёскі.

Арганізаваўшы шырокае абмеркаванне праекта сярод калгаснікаў і ўсіх працоўных вёскі, трэба дабіцца такога становішча, каб забудова нашых сёл і вёсак ішла строга па распрацаванаму плану. Нельга мірыцца з такімі фактамі, калі ў радзе раёнаў рэспублікі адбудовай вёсак па сутнасці ніхто не кіруе. У выніку гэтага нярэдкі выпадкі, калі дамы ставяцца глухімі сценамі да вуліц, не аддаецца ніякай увагі проціпажарным мерапрыемствам, планіроўцы і азеляненню вуліц і г. д.

Новая беларуская калгасная вёска павінна быць прыгожай, добраўпарадкаванай. Яна павінна адпавядаць усім правілам калгаснай вытворчасці, задавальняць культурныя патрэбы калгаснікаў. Трэба памятаць, што вёска будуецца не на год і не на два, а на дзесяцігоддзі, стагоддзі. Неправільна забудаваўшы вёску, прыйдзецца ўрэшце перабудоўваць, што патрабуе новых затрат людской сілы, матэрыялаў і сродкаў.

Вось чаму партыйныя, совецкія і зямельныя органы абласцей і раёнаў павінны ўзяць пад свой штодзённы кантроль пытанні планіроўкі калгасных вёсак, сядзіб калгаснікаў, будаўніцтва добротных жылых дамоў. Калгаснаму сялянству ў гэтай справе трэба аказаць усямерную дапамогу. У кожным канкрэтным выпадку трэба правільна забудоўваць вёску.

Да Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі беларуская вёска мела бедны, хмуры выгляд. Працоўнае сялянства Беларусі ў былой царскай імперыі было пазбаўлена самых элементарных чалавечых правоў, цярпела падвойны гнёт—нацыянальны і соцыяльны. З кожным годам драбнелі сялянскія надзелы, расла колькасць малазямельных і беззямельных сялян. Жыццё іх было цяжкім, поўгалодным. Усё гэта паклала свой адбітак на выгляд вёскі.

Цесна збіты нашы хаты,
Як авечкі ў летні жар,—
Для агню тут корм багаты,
Як ускінецца пажар.
Хлеўчык, пограб і гуменцы
Пад адзін зліліся плех,
Трэскі ўсаджаны ў акенцы,
Замест шкла — радняны мех.

Так малюе выгляд дарэволюцыйнай беларускай вёскі народны паэт Беларусі Якуб Колас.

За годы совецкай улады і асабліва за годы калгаснага ладу беларуская вёска непазнавальна змяніла сваё аблічча. Калгаснае сялянства стала на шырокі шлях росквіту, добрабыту, будаўніцтва шчаслівага, забяспечанага і культурнага жыцця. Да вялікай Айчыннай вайны ў Беларусі было ўжо нямала такіх вёсак, якія былі пабудаваны па плану. Шырокія, абсаджаныя дрэвамі, вуліцы, добротныя гаспадарчыя пабудовы, прасторныя прыгожыя дамы калгаснікаў танулі ў абшырных грамадскіх садах.

Нямецка-фашысцкія захопнікі за тры гады свайго гаспадарання ў Беларусі зруйнавалі нашы гарады, сёлы і вёскі. На месца добраўпарадкаваных гарадоў і калгасных вёсак немцы пакінулі руіны і папялішчы. Больш 5.000 вёсак зруйнавана імі ўшчэнт, асталіся без прытулку і вымушаны былі жыць у зямлянках звыш 400.000 сялянскіх сем'яў.

Доблесная Чырвоная Армія выгнала нямецкіх захопнікаў з межаў нашай радзімы. З першых дзён вызвалення совецкія людзі з вялікім натхненнем узяліся за аднаўленне разбуранай ворагам народнай гаспадаркі.

У ліку многіх адказных задач, якія стаяць перад намі ў справе аднаўлення народнай гаспадаркі, адной з першачарговых задач з'яўляецца адбудова калгасных сёл і вёсак.

Совецкі ўрад і большэвіцкая партыя нястомна клапоцяцца аб хутчэйшай ліквідацыі вынікаў нямецкай акупацыі, аб стварэнні насельніцтву нармальных умоў жыцця. За першы год вольнага жыцця калгаснікі і працоўныя аднаасобнікі Беларусі, дзякуючы вялікай дапамозе, аказанай урадам, адбудавалі звыш 100.000 жылых дамоў, а многія калгасы адбудавалі таксама і грамадскія пабудовы.

Пры аднаўленні калгасных сёл і вёсак неабходна знайсці такую форму забудовы, якая-б дазволіла адбудаваць іх як мага прыгажэй, танней і задавальняла-б усім патрабаванням нашай калгаснай вытворчасці.

У мэтах аказання дапамогі ў забудове калгаснага сяла Совет Народных Камісараў Беларускай ССР і Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі прапанавалі Наркамзему БССР распрацаваць і ўнесці на абмеркаванне партыйных, совецкіх арганізацый і калгаснікаў, а таксама для выкарыстання праект перспектывы планіроўкі і забудовы калгаснай сядзібы і размяшчэнне вытворчых, культурна-бытавых і грамадска-дзяржаўных пабудоў. Пры распланіроўцы і забудове калгаснага сяла Наркамзем БССР меў на ўвазе перш за ўсё правільна спалучыць грамадскія інтарэсы калгасаў з асабістымі інтарэсамі калгаснікаў.

Рэкамендуемы праект забудовы калгаснага сяла разлічан на 50—80 двароў і па сваёй вялічыні з'яўляецца тыповым ва ўмовах Беларусі.

У адрозненне ад другіх абласцей і рэспублік Совецкага Саюза, дзе абсалютная большасць населеных пунктаў размешчана па берагах рэк і азёр, рэкамендуемая перспектыва забудовы калгаснага сяла спланіравана на тэрыторыі з малым ухілам. Гэта тлумачыцца тым, што большасць рэк, якія працякаюць на тэрыторыі Беларусі (Прыпяць, Беразіна, Свіслач і інш.), маюць нізкія берагі і ў часе вясенняга паводка затапляюць вялікія прасторы. Але, тым не менш, гэта не выключае магчымасці размяшчаць калгасныя сёлы і на берагах рэк. Гэтае пытанне вырашаецца ў залежнасці ад умоў кожнага калгаса ў паасобку.

Прапануемая Наркамземам БССР перспектыва забудовы калгаснага сяла, у адрозненне ад існаваўшых раней форм забудовы вёсак, якія, як правіла, будаваліся ў адну лінію (вуліцу), спланіравана прамавугольнікамі—кварталамі. Гэта дазволіць наблізіць да калгаснай вытворчасці сядзібы калгаснікаў і рацыянальна выкарыстаць працу ўсіх членаў калгасаў, а таксама наблізіць і палепшыць выкарыстанне соцыяльна-культурных установаў калгаса (школы, больніцы, дзіцячыя яслі, сельсовет, магазін).

Такая планіроўка дае магчымасць правільна накіроўваць паток грузаў калгаснай гаспадаркі па некалькіх вуліцах. У выніку гэтага пры штогадовым павелічэнні перавозак калгасных грузаў патрэбуецца менш намаганняў для таго, каб утрымліваць вуліцы ў добрым стане. Гэта дае таксама магчымасць утрымліваць жылую зону ў лепшых санітарна-гігіенічных умовах. Вуліцы будуць менш забруджаны гноем і пылам, умовы жылля насельніцтва будуць спрыяльнымі і здаровымі.

Прапануемая да абмеркавання і выкарыстання перспектыва забудовы калгаснага сяла складаецца з двух частак, раздзеленых паласой зялёных насаджэнняў,—жылой і вытворчай. У жылой частцы, або як яе інакш можна назваць, жылой зоне, размешчаны жылыя дамы з гаспадарчымі пабудовамі калгаснікаў. У гэтай зоне таксама размешчаны адміністрацыйна-гаспадарчыя грамадскія пабудовы калгаса—праўленне калгаса, аграпункт, пажарнае дэпо, свіран для хавання насенных і харчовых фондаў, калгасная лазня, млын; усе адміністрацыйна-дзяржаўныя, культурна-бытавыя і асветныя ўстановы: сельсовет, больніца, школа, дзіцячыя яслі, дзіцячы сад, клуб.

Усе вытворчыя пабудовы размешчаны ў вытворчай зоне, якая раздзяляецца на некалькі сектараў. У жывёлагадоўчым сектары размешчаны кароўнік, канюшня, птушнік, цялятнік, аўчарнік, сілосная вежа, калодзеж для вадапою. У гэтым-жа сектары знаходзіцца зліўны пункт з установкамі для перапрацоўкі малака. Недалёка ад жывёлагадоўчых пабудоў размешчан ветэрынарны пункт для абслугоўвання хворай жывёлы.

Пабудовы ў жывёлагадоўчым сектары размяшчаюцца такім чынам, каб асобныя віды жывёлы мелі свае асобныя ўчасткі для выгула.

У другім вытворчым сектары размяшчаюцца майстэрня з павеццю для сельскагаспадарчага інвентару, кузня, сховішча для гародніны, свіран для фуражу і іншыя халодныя пабудовы.

Уся тэрыторыя вытворчай зоны павінна быць абнесена агарожай і мець свой асобны выезд.

Пры планіроўцы калгаснага сяла ўдзяляецца вялікая ўвага проціпажарным мерапрыемствам. У праекце перспектывы прадугледжана будаўніцтва пажарнага дэпо і размешчанага побач водасховішча. Будаваць пажарнае дэпо рэкамендуецца паблізу скрыжавання вуліц з такім разлікам, каб была магчымасць свабоднага выезду з дэпо як у напрамку вытворчых калгасных пабудоў, так і ў напрамку жылых і культурна-бытавых будынкаў.

Праект планіроўкі калгаснага сяла прадугледжвае будаўніцтва ветранога млына. Выкарыстанне млына месца на ўвазе двайное: па-першае—для абслугоўвання калгаса па размолу збожжа на грамадскія патрэбы і для патрэб калгаснікаў, па-другое, млын можа быць выкарыстан як танны рухавік пад вадакачку для пажарнага водасховішча, для невялікай электрастанцыі і для іншых мэт калгаснай гаспадаркі.

Асобна ад гаспадарчай і жылой зоны размешчана калгаснае гумно.

У прапануемым праекце вялікае месца адводзіцца ўпарадкаванню і азеляненню калгаснага сяла. Цэнтральным месцам у планіроўцы калгаснага сяла з'яўляецца парк з прылягаючымі да яго культурна-бытавымі і асветнымі ўстановамі. У парку ёсць вадаём, спартыўная пляцоўка і клуб. Частка парка, дзе знаходзіцца вадаём і спартыўная пляцоўка, азеленена дрэвамі хваёвых і ліцёвых парод. У другой частцы парка, дзе знаходзіцца клуб, разбіты кветнікі і газоны. Па граніцы парка з унутранага боку ў адзін—два рады размешчаны кусты, а са знадворнага боку—таполі або каштаны. Апрача гэтай жывой агарожы, парк абнесен драўляным штыкетным плотам. Уваход у парк афармляецца аркай. У парку калгаснікі і сельская інтэлігенцыя будуць мець магчымасць адпачыць і культурна правесці свой вольны час.

З паўднёвага боку парка размяшчаюцца культурна-бытавыя і грамадскія будынкі (школа, дзіцячыя яслі, дзіцячы сад, больніца і сельсовет).

Вуліцы калгаснага сяла прамыя, без кароткіх крутых паваротаў. Магістральныя вуліцы маюць у шырыню не менш 20 метраў, неабходных для раз'езду двух складаных сельскагаспадарчых машын. Паверхня вуліц—прафіліраваная, а пры наяўнасці мясцовых будаўнічых матэрыялаў—забрукаваная камнямі або шчэбнем. Па баках вуліц, уздоўж жылых кварталаў, пракладваюцца тратуары. Усе магістральныя вуліцы абсаджваюцца дэкаратыўнымі дрэвамі.

Тэрыторыя калгаснага сяла разбіта на прамавугольныя кварталы з размяшчэннем у іх ад 10 да 15 сядзіб калгаснікаў. Кожная сядзіба мае форму выцягнутага чатырохвугольніка, на якім размешчаны дом калгасніка і гаспадарчыя пабудовы: хлеў для ўтрымання асабістай жывёлы, свіран для хавання прадуктаў і павець для паліва.

Кожная калгасная сядзіба ў абавязковым парадку мае сад з 15—20 фруктовых дрэў і 40—50 ягадных кустоў.

У мэтах лепшага ўпарадкавання сядзібы фруктовыя дрэвы размяшчаюцца бліжэй да жылля, а ягадныя кусты—па межах сядзіб. З боку вуліцы прысядзібныя ўчасткі абносяцца аднатыповай лёгкай драўлянай агарожай. Калодзежы будуюцца па аднаму на два двары з боку вуліцы, на мяжы двух суседніх сядзіб. Калодзежы будуюцца шахтныя, з бетоннымі кольцамі. Зверху калодзеж абсталёўваецца блокам, мае крышку і дах.

Прапануемы праект перспектывы забудовы калгаснага сяла з'яўляецца прыкладным, але ён не можа ўлічыць усіх асаблівасцей кожнага асобнага калгаса. У залежнасці ад месца размяшчэння сяла, рэльефа мясцовасці, шляхоў зносін, натуральных вадаёмаў і іншых умоў—у кожным паасобным выпадку перспектыва забудовы сяла або вёскі можа змяняцца, але з абавязковым захаваннем асноўных правіл забудовы.

Што датычыць размяшчэння пабудоў на сядзібах калгаснікаў, іх жылых дамоў і іншых надворных будынкаў, то праекты іх будуць у бліжэйшы час надрукаваны асобна.

НАРКАМЗЕМ БССР.

Па Савецкаму Саюзу

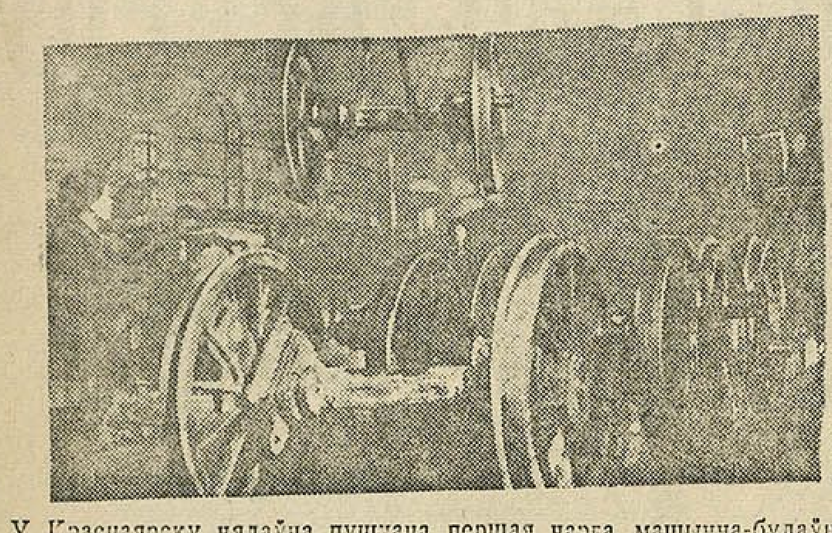
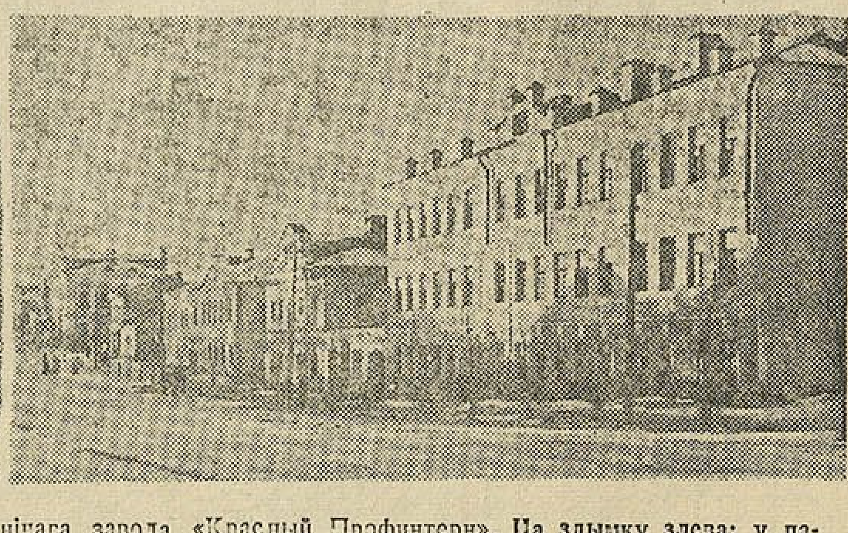

У Краснаярску нядаўна пушчана першая чарга машына-будаўнічага завода «Красный Профинтерн». На здымку злева: у паравозазборачным цэху завода. Расстаноўка скатаў перад апусканнем рамы паравоза.
Да другой гадавіны (3 сакавіка) вызвалення Ржэва ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. На здымку справа: аднаўленне жылога дома па вуліцы Комуны. (Фотахроніка ТАСС).

СТУДЭНЦКІЯ СПАРТЫЎНЫЯ КЛУБЫ

Усесаюзны Камітэт па справах фізкультуры і спорта пры СНК СССР распрацаваў рад мерапрыемстваў для развіцця масавай фізкультурнай самадзейнасці студэнтва.

У Маскве, Ленінградзе, Кіеве, Тбілісі, Свердлоўску, Горкім, Іванаве, Саратаве, Томску і Новасібірску пры 22 буйнейшых вышэйшых навучальных установах ствараюцца студэнцкія спартыўныя клубы. Яны павінны быць адкрыты да 15 красавіка. Пры гарадскіх камітэтах па справах фізкультуры і спорта арганізуюцца секцыі ВНУ, у якія ўвойдуць прадстаўнікі студэнцкага актыва і выкладчыкі фізічнай падрыхтоўкі.

На работу ў студэнцкія спартыўныя арганізацыі накіроўваюцца лепшыя трэнеры. Студэнцкім спартыўным арганізацыям прадастаўляецца пераважнае права арэнды стадыёнаў, лыжных і водных станцый, гімнастычных залаў. Будуць праведзены спаборніцтвы каманд студэнцкіх спартыўных клубаў і фізкультурных калектываў ВНУ. У гэтым годзе адбудуцца спаборніцтвы на званне лепшага лыжніка, гімнаста, плыўца.

ТЫРАЖ ВЫЙГРЫШАЎ ПА ЧАЦВЕРТАЙ ГРАШОВА-РЭЧАВАЙ ЛАТАРЭІ

15 сакавіка ў Маскве пачнецца тыраж выйгрышаў па чацвертай грашова-рэчавай латарэі. Будзе разыграна 5.700.000 выйгрышаў на 1.140.000.000 рублёў, з іх грашовыя выйгрышы складаюць 978 мільёнаў рублёў, а агульны кошт рэчавых выйгрышаў — 162 мільёны рублёў. Тыраж працягнецца 8—9 дзён. (ТАСС).

АГЛЯД САМАДЗЕЙНЫХ ХОРАЎ

ВЦСПС і Камітэт па справах мастацтваў пры Соўнаркоме СССР праводзяць усесаюзны агляд самадзейных хораў і вакалістаў. На прадпрыемствах, у клубах і чырвоных кутках арганізаваны тысячы новых калектываў харавых спеваў. У Кіеве выступае хор дзяўчат—аднавіцеляў Крэшчаціка, у Мінску—хор беларускіх партызан, у Одэсе—вакальны ансамбль чыгуначнікаў. Значна ўзбагаціўся рэпертуар самадзейных хораў.

Пасля заканчэння агляду хораў у Маскве адбудзецца паказ вакальнага мастацтва, у якім прымуць удзел 2.000 лепшых спевакоў мастацкай самадзейнасці. Пад кіраўніцтвам майстраў мастацтва арганізуюцца кансультацыі, семінары і творчыя канферэнцыі. (ТАСС).

МАГУТНЫЯ ПАД'ЁМНЫЯ МАШЫНЫ ДЛЯ ШАХТ

Нова-Краматорскі завод пасля аднаўлення выпусціў першую магутную пяціметровую пад'ёмную машыну для вугальных шахт. Ініцыятыва і ўпорства ў працы інжынераў і рабочых дазволілі пераадолець сур'ёзныя тэхнічныя цяжкасці.

У гэтым годзе завод выпусціць звыш 30 магутных пяці-шасціметровых пад'ёмных машын. (ТАСС).

ПАДРУЧНІКІ ДЛЯ ШКОЛ ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЁНАЎ УКРАІНЫ

Украінскае выдавецтва «Радзянска школа» дадаткова выпускае вялікім тыражом падручнікі для сярэдніх школ вызваленых раёнаў. У бліжэйшы час выйдзіць у свет 5 падручнікаў па 50—100 тысяч экземпляраў кожны. З пачатку навучальнага года харкаўскія друкарні надрукавалі звыш 300.000 падручнікаў на рускай і украінскай мовах, фізічнай геаграфіі, матэматыцы і іншых прадметах. (ТАСС).

ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА МАГУТНАСЦЬ ЗУЕЎСКАЙ ГРЭС

Аднаўленая Зуеўская ГРЭС забяспечвае электраэнергіяй шахты і руднікі Данбаса і Крывароржжа, прадпрыемствы Растоўскай, Днепрапетроўскай і Запарожскай абласцей.

Зараз тут аднаўляюцца яшчэ 2 турбагенератары. Ідзе мантаж лініі, апаратуры і другіх вузлоў. (ТАСС).

ПРАЦЫ АБ РАДЫЁ І ЯГО ВЫНАХОДНІКУ

У сувязі з прадстаячым святкаваннем 50-годдзя з дня вынаходства радыё А. С. Паповым пачата выданне трохтомнага твора аб развіцці айчыннай радыётэхнікі.

Акадэмія навук СССР падрыхтавала першы том, прысвечаны перадгісторыі радыё. Гэты том здан у вытворчасць. Вядзецца работа над другім томам—«Аляксандр Сцяпанавіч Папоў—вынаходнік радыё». У кнігу ўвойдуць шматлікія дакументы, у тым ліку рапей невядомыя, якія асвятляюць гісторыю вынаходства радыё і яго прымянення ў рускай арміі і ў флоце. Том намечана выпусціць да 7 мая—да дня юбілея радыё. (ТАСС).

НОВЫЯ ШАХТЫ Ў ЗАПАЛЯР'І

З кожным днём расшыраецца ў Большэзямельскай тундры (Комі АССР) на поўдні ад Варкуты новы Інцінскі раён. Гэтае найбагацейшае месцанараджэнне каменных вугаляў пачалі распрацоўваць у часе вайны. Услед за геолагамі ў раён Інты прыбылі сотні шахцёраў будаваць новую паліўную базу ў Запаляр'і. За кароткі тэрмін тут былі збудаваны шахты, электрастанцыя, механічны завод. Побач раскінуўся рабочы пасёлак.

Вугаль Інцінскага месцанараджэння выкарыстоўваецца ў якасці паліва ў прамысловасці і чыгуначным транспарце Поўначы. (ТАСС).

ПАДРЫХТОЎКА ДА ЗДАБЫЧЫ ТОРФА

На прадпрыемствах Галоўторфа Наркамата электрастанцый — асноўнага загатавіцеля гэтага віду паліва — заканчваецца падрыхтоўка да сезона. Зараз ідзе мантаж кранаў гідраторфа, багерных і элеватарных установак.

Здабыча торфа ў гэтым годзе павялічваецца. Звыш 700.000 тон паліва дадуць новыя торфапрадпрыемствы, збудаванне якіх было пачата ў мінулым годзе. (ТАСС).

АЙЧЫННЫ ГРАВІМЕТР

Работнікі башкірскай лабараторыі геафізічнага трэста Наркомнафты сканструіравалі і зрабілі савецкі гравіметр. Гэты прыбор неабходны пры адшуканні карысных выкапняў, асабліва нафты. Гравіметр зроблен цалкам з айчынных матэрыялаў. (ТАСС).

АДПРАЦАВАНАЯ ПАРА ДЛЯ АЦЯПЛЕННЯ

На Кіраўскім заводзе пачалі скарыстоўваць адпрацаваную пару ад кавальскіх молатаў. Для гэтага не патрабавалася збудоўваць дарагакаштуючыя ўстаноўкі і пераабсталёўваць знешнюю цеплавую сетку і цяхавыя сістэмы. Завод ужо захаваў дзякуючы гэтаму тысячы тон вугалю. Цэнтралізаваная сістэма ацяплення на заводзе расшыраецца. Увога да цэнтральнай сістэмы ўключана частка рабочага гарадка завода — 15 шматкватэрных дамоў. (ТАСС).

ДЭЛЕГАЦЫЯ САВЕЦКІХ ПРОФСАЮЗАЎ ВЯРНУЛАСЯ Ў МАСКВУ

Гэтымі днямі ў Маскву вярнулася дэлегацыя савецкіх прафсаюзаў, якая ездзіла ў Лондан на Сусветную прафсаюзную канферэнцыю. Апрача ўдзелу на канферэнцыі, дэлегацыя ў часе прабывання ў Англіі наведала рад прамысловых прадпрыемстваў і навукова-культурных устаноў у Лондане, Манчэстэры, Шэфільдзе. Частка дэлегатаў па запрашэнню Усеагульнай Канфедэрацыі Працы Францыі наведала горад Парыж. (ТАСС).

НОВАЯ ГЛЕБАВАЯ КАРТА УКРАІНЫ

Украінскі навукова-даследчы інстытут сацыялістычнага земляробства закончыў складанне глебавай карты рэспублікі. Гэтая вялікая навуковая праца дасць магчымасць найбольш поўна скарыстаць зямельныя рэсурсы Украіны, правільна размясціць сельскагаспадарчыя культуры, распрацаваць агратэхніку паасобных участкаў. (ТАСС).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца аб занядці войскамі саюзнікаў гарадоў Ксантэн, Бон і Бад Годэрберг. Войскі саюзнікаў прайшлі праз горад Ксантэн на поўдзень, але ў паўночным сектары, у раёне Бона, прадаўжаецца ачышчэнне мясцовасці ад праціўніка.

Знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі прадаўжалі атакаваць германскія войскі ў Везельскім мяшку.

У камюніке таксама паведамляецца, што часці саюзнікаў занялі ў раёне прадмостнага ўмацавання ля Рэмагена Эрпель і прасоўваюцца далей.

Прасунуўшыся на 30 з лішнім кіламетраў на заходнім беразе Рэйна, бронетанкавыя часці саюзнікаў захапілі Брэль на Рэйне. Другая калона саюзнікаў, якая прасоўвалася паралельна, прасунулася на 17,5 кіламетра і заняла Андэрнах на Рэйне.

Часці саюзнікаў прадаўжалі ачышчэнне ад праціўніка раўніны Кобленца і занялі некалькі населеных пунктаў.

На паўночным усходзе ад Страсбурга адбіта германская атака ў раёне Рэйна. Германскія патрулі адкінуты таксама на поўначы ад Страсбурга.

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што ў Італіі часці 8-й арміі палепшылі свае пазіцыі паблізу Вергато (18 міль на паўднёвым захадзе ад Балонні)—асноўнага пункта нямецкай лініі абароны ў гарах.

НАЛЕТ АНГЛІЙСКІХ САМАЛЁТАЎ «МАСКІТА» НА БЕРЛІН

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што ў налёце на Берлін вечарам 9 сакавіка ўдзельнічала больш самалётаў «Маскіта», чым за ўвесь перыяд начных налётаў на германскую сталіцу, пачатых 18 дзён таму назад.

ВЫСТУПЛЕННЕ ПЕТРЭ ГРОЗА НА ПАСЕДЖАННІ РУМЫНСКАГА ЎРАДА

БУХАРЭСТ, 8 сакавіка. (ТАСС). Як перадае румынскае радыё, на паседжанні савета міністраў, якое адбылося ўчора, прэм'ер-міністр доктар Петрэ Гроза выступіў з кароткай прамовай, у якой вызначыў асноўныя задачы, якія стаяць перад новым урадам. Гэтыя задачы заключаюцца, заявіў ён, у забеспячэнні парадку і бяспекі ў краіне. У сувязі з правакацыямі, якія мелі месца, урадам прыняты адпаведныя захады, якія будуць адменены, як толькі ў іх адпадзе неабходнасць.

— Адным з асноўных пунктаў праграмы ўрада, сказаў доктар Гроза, з'яўляецца ажыццяўленне аграрнай рэформы, паколькі ад таго, як гэтая рэформа будзе ажыццёўлена, залежыць устанаўленне поўнага парадку ў вёсцы і павелічэнне сельскагаспадарчай прадукцыі.

Праграма ўрада прадугледжвае таксама правядзенне канкрэтных мерапрыемстваў па барацьбе са спекуляцыяй, падзешаўленне кошту жыцця і зніжэнне цэн.

Наша праграма, сказаў далей доктар Гроза, прадугледжвае правядзенне чысткі ва ўсіх звеннях дзяржаўнага апарата, прычым гэтая чыстка павінна ажыццяўляцца хутка і эфектыўна. Урад намячае мерапрыемствы па пакаранню злачынцаў вайны, а таксама ўсіх тых асоб, якія нясуць палітычную адказнасць за ўцягненне Румыніі ў вайну на баку Германіі.

Нарэшце, праграма ўрада прадугледжвае неадкладную рэарганізацыю паліцэйскага апарата і жандармерыі.

ГЕНЕРАЛ РАДЭСКУ УКРЫВАЕЦЦА Ў АНГЛІЙСКІМ ПРАДСТАЎНІЦТВЕ Ў БУХАРЭСЦЕ

БУХАРЭСТ, 8 сакавіка. (ТАСС). У бухарэсцкіх газетах 7 сакавіка было паведамлена, што былы румынскі прэм'ер-міністр генерал Радэску, баючыся адказнасці за свае [illegible]

Як паведамляюць, румынскія ўрадавыя колы выражаюць здзіўленне з прычыны таго, што Радэску схаваўся, хаця яго не [illegible]

АДКАЗЫ ІДЭНА Ў ПАЛАЦЕ АБШЧЫН НА ПЫТАННІ АБ ГРЭЦЫІ

ЛОНДАН, 7 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

ВІЗІТ ПРАДСТАЎНІКОЎ ЭАМ РЭГЕНТУ

АФІНЫ, 10 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

АБМЕРКАВАННЕ Ў КАНСУЛЬТАТЫЎНАЙ АСАМБЛЕІ ПЫТАННЯ АБ АФІЦЭРАХ ФРАНЦУЗСКІХ УНУТРАНЫХ СІЛ

ПАРЫЖ, 8 сакавіка. (ТАСС). [illegible] Морыса Крыгеля, які прапанаваў уключыць цалкам у састаў французскай арміі камандныя кадры французскіх унутраных узброеных сіл.

Крыгель выступіў у абарону свайго праекта з прамовай, у якой заявіў, што новая французская армія, якую трэба хутка ўзмацніць, каб павялічыць удзел Францыі ў паражэнні Германіі, адчувае патрэбу ў войсках французскіх унутраных сіл. Крыгель падкрэслівае, што не гледзячы на распараджэнні аб уключэнні афіцэраў унутраных сіл у новую армію, прадаўжалася сістэматычная палітыка прыдзірак да апошніх. У гэты-ж час, заявіў Крыгель, вішыйскія элементы прасоўваліся на важныя пасты.

Выступленне Крыгеля падтрымаў рад прамоўцаў.

[illegible] ваць. Ён дадаў, што некаторыя афіцэры ўнутраных сіл, якія знаходзяцца ў запасе, ужо атрымалі воінскія званні, другім неўзабаве гэтыя званні будуць прысвоены.

Старшыня камісіі нацыянальнай абароны Пьер Вілон заявіў, што ён не задаволен выступленнем міністра і што ўсё робіцца так, нібы хочуць абескуражыць афіцэраў унутраных сіл, незалежна ад таго, прысвоены ім званні ці не. Можна было-б сказаць, што існуе загавор, накіраваны супроць стварэння вялікай французскай арміі, якая скарыстоўвае ўсе жывыя сілы краіны.

Прапанова Крыгеля была прынята асамблеяй аднадушна.

РЭЗАЛЮЦЫЯ ІТАЛЬЯНСКАЙ УСЕАГУЛЬНАЙ КАНФЕДЭРАЦЫІ ПРАЦЫ

РЫМ, 10 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

У РЫМЕ РАСКРЫТА ПАДПОЛЬНАЯ ФАШЫСЦКАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ

РЫМ, 9 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

ЗЯМЕЛЬНАЯ РЭФОРМА Ў ЗАХОДНІХ РАЁНАХ ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 10 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

БЕЛЬГІЙСКАЯ ПАЗЫКА ПОЛЬСКАМУ ЭМІГРАЦЫЙНАМУ ЎРАДУ

СТАКГОЛЬМ, 7 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

АДНАЎЛЕННЕ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ ДАМБРОЎСКАГА БАСЕЙНА

ВАРШАВА, 8 сакавіка. (ТАСС). [illegible]

ВАЙНА НА ЦІХІМ АКІЯНЕ

ЛОНДАН, 10 сакавіка. (ТАСС). [illegible] паўднёва-заходняй часткі Ціхага [illegible] паведамляе, што на востраве Лусон [illegible] канскія войскі прарвалі японскую [illegible] абароны на ўсходзе ад Манілы.

* * *

ВАШЫНГТОН, 10 сакавіка. [illegible] Штаб дваццатага злучэння амерыка[illegible] бамбардыровачнай авіяцыі паведамля[illegible] 10 сакавіка больш 300 амерыканскі[illegible] магутных бамбардыроўшчыкаў «Л[illegible] крэпасць» зрабілі налёт на прам[illegible] аб'екты ў Токіо. На горад скіну[illegible] 1.000 тон бомб.

Адказны рэда[illegible] В. САМУ[illegible]

Сёння ў тэатрах і кіно:

Беларускі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета
У памяшканні Дома Чырвонай Арміі
ПРЭМ'ЕРА
Д. Пучыні
«МАДАМ БАТЭРФЛЕЙ»
(Чыо-Чыо-Сан)
Опера ў 3-х дзеях.
Пачатак у 19 гадзін 30 мінут.

Кінотэатр «Першы»
«СЭРЦЫ ЧАТЫРОХ»

Кінотэатр «Беларусь»
«ВОЛГА-ВОЛГА»

Дзіцячы кінотэатр «Радзіма»
Для дзяцей
«ЗАЛАТЫ КЛЮЧЫК»
Пачатак сеансаў у 10, 12, 14, 16 і 18 гадзін.
Для дарослых
«ПЯТЫ АКІЯН»
Пачатак сеансаў у 20 і 22 гадзіны.

АДКРЫТ ПРЫЁМ ПАДПІСКІ
на цэнтральныя і рэспубліканскія
ГАЗЕТЫ і ЧАСОПІСЫ на II квартал 1945 года.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА З 9 ДА 18 ГАДЗІН (без выходных дзён) У НАСТУПНЫХ ПУНКТАХ:

1. Аблсаюздрук (Савецкая 40, будынак Упраўлення сувязі)
2. У гарадскім аддзеле Саюздруку (Кірава 41, памяшканне пошты)

Спяшайцеся аформіць падпіску!

АБЛСАЮЗДРУК

ЦЭНТРАЛЬНАЕ
Інвентарызацыйна-тэхнічнае ўпраўленне Наркамгаса БССР
ПРАДАЎЖАЕ НАБОР НА КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ТЭХНІКАЎ ПА ТЭХНІЧНАМУ ЎЛІКУ ЖЫЛЛЕВА-КОМУНАЛЬНАГА ФОНДА І ЗЕМЛЯЎ У ГАРАДАХ І РАЁННЫХ ЦЭНТРАХ БССР.

На курсы прымаюцца асобы абодвух полаў з адукацыяй не ніжэй 7 класаў.
Курсанты забяспечваюцца кватэрамі і снабжэннем па норме рабочых.
Да заявы трэба прыкласці: даведку аб адукацыі, месцы працы і кароткую аўтабіяграфію.
ЗАЯВЫ ПРЫМАЮЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, Дом урада, 4-ы паверх, пакой № 427, Цэнтральнае інвентарызацыйна-тэхнічнае ўпраўленне.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР

ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА ЎСІХ ГРАМАДЗЯН, ШТО ОРГАНАМІ ДЗЯРЖСТРАХА БССР
ПРАВОДЗІЦЦА
ДОБРААХВОТНАЕ СТРАХАВАННЕ ХАТНЯЙ МАЁМАСЦІ І ПРАДМЕТАЎ УЖЫТКУ.

НА СТРАХАВАННЕ ПРЫМАЕЦЦА:
ХАТНЯЯ АБСТАНОЎКА: МЭБЛЯ, ЛЮСТРЫ І ІНШ., ВЕЛАСІПЕДЫ, ШВЕЙНЫЯ МАШЫНЫ, МУЗЫКАЛЬНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ, АДЗЕННЕ, АБУТАК, ПРАДУКТЫ ХАРЧАВАННЯ, ФУРАЖ І ІНШЫЯ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫЯ ПРАДУКТЫ.

Органы Дзяржстраха нясуць адказнасць перад страхавальнікам за страты застрахаванай маёмасці ад пажару, маланкі, паводкі, буры, ліўню і іншых стыхійных бедстваў.

Маёмасць можа быць застрахавана на любую суму, але не вышэй кошту па дзяржаўных і кааперацыйных цэнах.

Страхаванне праводзіцца з аглядам маёмасці, аднак, калі маёмасць у добраахвотным парадку страхуецца на суму не звыш 15.000 рублёў на сям'ю ў горадзе і 8.000 рублёў на сям'ю ў сельскай мясцовасці, — страхаванне праводзіцца без агляду.

Для адзінокіх грамадзян апошняя сума страхавання хатняй маёмасці без агляду—у гарадах 8.000 рублёў, а ў сельскіх мясцовасцях 5.000 рублёў.

ДОБРААХВОТНАЕ СТРАХАВАННЕ ХАТНЯЙ МАЁМАСЦІ І ПРАДМЕТАЎ УЖЫТКУ
ГАРАНТЫРУЕ ПРАЦОЎНЫХ АД СТРАТ ІХ АСАБІСТАЙ УЛАСНАСЦІ З ПРЫЧЫНЫ СТЫХІЙНЫХ БЕДСТВАЎ.

За ўсімі даведкамі і тлумачэннямі звяртацца ў страхавыя інспекцыі пры райгорфінаддзелах.

ДЗЯРЖСТРАХ БССР.

ГОМЕЛЬСКАЯ ФАБРЫКА „ПАЛЕСДРУК"
ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ
ПА ВЫРАБУ ПЯЧАТАК і ШТАМПАЎ.
Установы, якія жадаюць набыць пячаткі і штампы, а таксама зрабіць тэрміновыя заказы на металічныя і сяргучныя пячаткі, МОГУЦЬ ЗВЯРТАЦЦА па адрасу: БССР, Гомель, Савецкая, 1, друкарня «Палесдрук».
ДЫРЭКЦЫЯ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ПАЗЫКА ТРЭЦЯЙ ПЯЦІГОДКІ
(выпуск другога года)
ДАВЕДАЧНАЯ ТАБЛІЦА
ДВАЦЦАЦЬ ПЕРШАГА ТЫРАЖА ВЫЙГРЫШАЎ
Тыраж адбыўся 15 лютага 1945 года ў гор. Маскве.
ВЫЙГРЫШЫ ВЫПАЛІ НА НАСТУПНЫЯ НУМАРЫ СЕРЫЙ І АБЛІГАЦ[ЫЙ]

№№ серый	№№ абліганый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ абліганый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ абліганый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ абліганый
60190	36*)	500	64801	23*)	500	70321	25*)	500	75891	50*)
60300	24*)	500	64861	1—50	200	70357	18*)	500	75925	13*)
60349	1—50	150	64907	1—50	200	70404	26*)	1000	75919	33*)
60381	1—50	200	65185	03*)	500	70550	1—50	200	76105	10*)
60423	36*)	500	65344	03*)	500	70634	25*)	500	76257	08*)
60518	1—50	200	65452	1—50	150	70667	1—50	200	76474	1—50
60548	1—50	200	65796	15*)	500	70746	04*)	500	76480	45*)
60775	1—50	200	66072	08*)	500	71033	1—50	200	76704	35*)
60799	1—50	200	66360	1—50	200	71143	1—50	150	76926	25*)
60882	17*)	500	66413	03*)	500	71167	25*)	500	77101	31*)
60885	28*)	500	66786	37*)	500	71316	22*)	500	77135	31*)
60938	1—50	200	66912	49*)	500	71459	1—50	200	77255	1—50
61016	49*)	500	66931	07*)	500	71538	12*)	500	77407	32*)
61149	00*)	500	67172	1—50	200	71541	14*)	500	77525	20*)
61170	40*)	500	67190	12*)	500	71587	45*)	500	77551	32*)
61249	42*)	500	67623	1—50	200	71907	28*)	500	77539	1—50
61259	03*)	500	67789	34*)	500	72034	1—50	200	77724	30*)
61304	1—50	150	67840	05*)	500	72069	40*)	500	77759	40*)
61319	02*)	500	67847	19*)	500	72186	35*)	500	77864	41*)
61588	1—50	150	67944	38*)	500	72227	26*)	500	77925	23*)
61995	28*)	500	68062	17*)	500	72865	49*)	500	77945	12*)
62097	05*)	500	68101	37*)	500	73064	43*)	500	77996	1—50
62324	33*)	500	68306	06*)	500	73224	16*)	500	78572	36*)
62412	20*)	500	68427	01*)	500	73235	1—50	200	78596	00*)
62539	1—50	200	68573	50*)	500	73797	28*)	500	78668	24*)
63022	27*)	500	68617	03*)	500	74103	43*)	500	78705	28*)
630[illegible]0	1—50	200	68814	17*)	500	74160	1—50	200	78733	1—50
63136	1—50	150	68945	16*)	500	74348	1—50	150	78775	1—50
63255	27*)	500	69142	1—50	200	74386	06*)	500	78933	17*)
63322	11*)	500	69240	37*)	500	74602	06*)	500	79312	46*)
63755	42*)	500	69253	28*)	500	75046	47*)	500	79456	04*)
63909	14*)	1000	69358	47*)	1000	75174	24*)	1000	79516	1—50
639[illegible]8	1—50	150	69600	27*)	500	75180	1—50	150	79539	38*)
64029	1—50	200	69622	06*)	500	75246	1—50	200	79604	46*)
64508	49*)	500	69773	05*)	500	75569	20*)	3000	79751	07*)
64627	20*)	500	69793	22*)	500	75605	48*)	500		
64655	1—50	150	70037	22*)	500	75311	35*)	500		

*) На астатнія 49 нумароў аблігацый гэтай серыі выпалі выйгрышы па 150 ру[блёў].

АТ28152 АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149. Адказнага сакратара—150.